

लक्ष्मी द्यो

Dhamma Digital

धम्मवती

लक्ष्मी द्यो

धम्मवती

Dhamma.Digital

प्रकाशक

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

श्रीघः नघः

कान्तिपुर, येँ

ॐ मित्र

बुद्ध सम्वत् २५१९
नेपाल सम्वत् १०९६
विक्रम सम्वत् २०३२

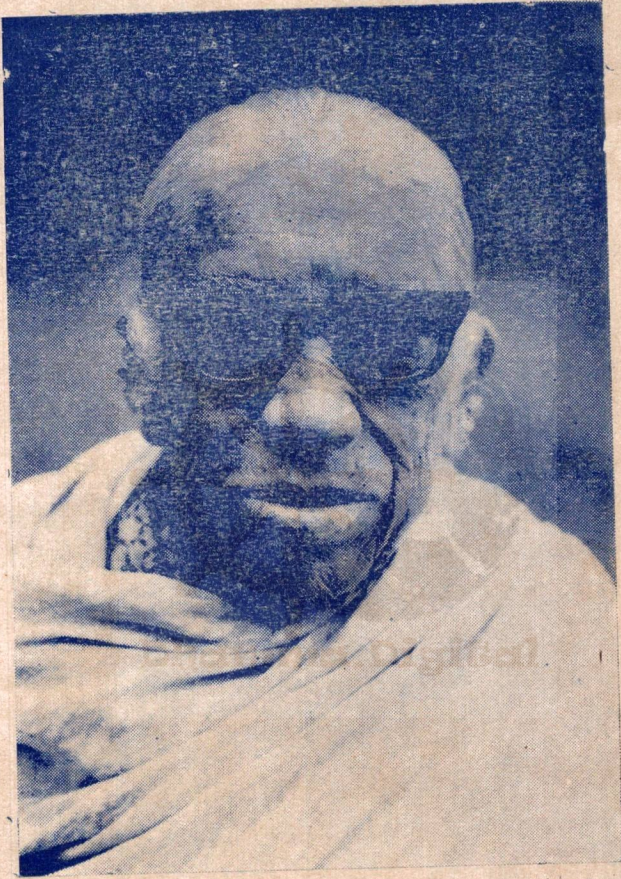
Dhamma.Digital

ॐ मित्र

ॐ मित्र

ॐ मित्र

ॐ मित्र

लक्ष्मी द्यो प्रकाशनार्थ आर्थिक
सहायता वियादीह्य
श्रीमती रत्नदेवी मानन्धर

भूमिका

लक्ष्मी द्यो

ध्व सफूया नाँ खः लक्ष्मी द्यो । ध्व सफू क्वचाय्क
ब्वना स्वयवं सीक्य फैं छाय् ध्व सफूया नाँ लक्ष्मी द्यो जुल
धयागु । एसां न्हापाँ हे धुगु बारे ध्वीका बीया लागी ध्व
भूमिका भतिचा ताहाक याना च्वया च्वना ।

कीथाय् नेपाले द्यो धयापिं यक्वं दु । नेपाया जनसंख्या
सोया नं यक्वं यक्वं आपा दु । ३३ कोटि ला द्यो दु धाइ ।
ह्राति स्वीस्वह्य द्यो इनाँ कासाँ थः । उरिं द्योतेत कीसं गथेयाना
भक्तियायगु वा गथे यासा कीथाय् छेयँ बास या विज्याइ ध्व
खँ कीसं ज्ञानं सीका तेमाः थें च्वं । ज्ञान छखे लाका भक्तिजक
यात धायवं “द्यो भक्ति मन कपति” ज्वी यो । ज्ञान न्ह्यब्बाका
भक्तियासा तिनि ज्ञान भक्ति मन शुद्धि ज्वी फैं । गवलेतक
मनूतसें परस्पर दया माया मतसे बल्लात्या याना च्वनी,
जिपिं छिपिं धयागु अभिमान व अपमान याना च्वनी, द्यो
भक्ति मन कपति जुया द्योया भरोसा कया च्वनी अवले
तक गनं नं छेँ, त्वाले, देशे शान्ति सुख धयागु दैमखु । गुह्य
मनखँ परस्पर सहयोग याना धर्मज्ञान ध्वीका उपकार व

(ख)

त्यागया शिक्षा बी व हे द्यो खः । वयागु ज्ञानयात थःगु
जीवने छ्यलेगु हे धर्म खः । थथे याय् फँवले तिति मन शुद्ध
जुया छेँ, त्वाले, देशे शान्ति सुख स्थापना ज्वी । उकिं ३३
कोटि देवतापि मध्ये कीत न्ह्यावले मदेक मगापि द्योपि निह्म
जि न्ह्यथनेतेना । न्हापाँ याह्म द्यो खः “ध्यवा देका बिया नं
धन सुरक्षा याना बीह्म लक्ष्मी द्यो ।” मेह्म द्यो खः “छेँ भिका
कुल रक्षायाना बीह्म कुल देवता अथवा कुलया इष्ट देवता ।”

आ थुपि निह्म द्यो यात गथे याना माने यासा छेँ
भिव्य फँले ? थुपि निह्म मिले जूसा तिति छेँ भिना वइ ।
कुल द्यो व लक्ष्मी द्यो निह्म बःमलागु छेँला ताले लाइ हे
मखु । उकिं थुपि निह्म द्यो ताले लाय्माः । द्यो भक्ति मन
कपति व ज्ञान भक्ति मन शुद्धि थुपि निगू मध्ये ज्ञान भक्ति
भि । थुखे पाखे वंसा तिति सुखी ज्वी । थ्व खँ थ्वीकेत
ज्ञानया खँ न्यनेगु व ज्ञानि गुणीत नाप संगत याना ज्वीगु
वानि याय्माः । संगत अनुसार आचरण व व्यवहार वाँलात
धाय् वयात सकसिनं ज्ञान भक्ति मन शुद्धिहा धाइ ।

धात्थें ज्ञानं खंका थ्वीका काल धाःसा कुलदेवता
धयाह्म छेँया मिजंत खः । लक्ष्मी द्यो धयाह्म कुलद्योया जहान
व मेपि मिसात खः । उकिं छेँ गति लाकेत थुपि निखल नं
भिनेमा गतिलाय्माः । थ्व खँ ख मखु थ्वीका कायत थःथः
पिनिगु जीवने छक अनुभव याना स्वेमा । द्यो भक्ति मन
कपति जुया स्येपे व धुकुति लक्ष्मी द्यो द्यापा तिका सापसंक

(ग)

भक्ति धासा याना च्वन तर छेँया हामा मिसा धासा धंग
मदुहा जुया माथाय् माकथं धन खर्च नं याय् मसः सुरक्षा नं
याय् मसः, माथाय् माकथं धर्मकर्म नं याय् मसः माबले माकथं
छेँ च्वंपिन्त नके त्वंके याना मनूत नं तेमसः । उलि जकला
छेँया मिजंतेनं कमाय् यानागु धन छेँ दुमथ्याकुसे पिने होला
वइ, अथे धयागु होटलेवना नया फुकी, पिने वनेबले पासापिनि
संगत लाइबले छेँ च्वंहा कला व मचाखाचा अले माँ-बौ
लोमना वनी । अज्यापि मिजंत दुगु छेँ गुबलें ताले लाइ मखु
व छेँ लक्ष्मी द्यो च्वनी मखु । न्ह्याक्को भक्तिभाव यासाँ
लक्ष्मीद्योवं वास्ता याइ मखु ।

गुगु छेँ मिसामिजं भिना मामाथाय् माकथं खर्च नं
याना धन सुरक्षा नं याना आमदानी खर्च मिलेयाना धन मुने
सःसा, माथाय् माकथं धर्मकर्म याय् सःसा, परिश्रम याना
कमाय् नं याय् सःसा, पिने नं वाका मवःसा थुकथं मिसा
नं मिजं नं भिपिं ज्वी फुसा लक्ष्मीद्योया भों तिका भक्तिभाव
मयासानं कुलदेवता व लक्ष्मीद्यो निम्हं लय्लय् तातां वास
या वइ । उकिं की गृहस्थी पिनि छेँ भिक्वत मिसा व मिजं
निखल नं भिनेमा । अले मचाखाचा आदि सकल जहानपि
भिनी । यइपुक खँल्हाय् सइबले, न्ह्याइपुक मुसुमुसु न्हिला
च्वने खनीबले, यचुक पिचुक ज्यायाना च्वने सइबले अवश्य
छेँ भिनी । थथे ज्वीबले ल्वापु धयागु दइ मखु । छुं कलह
पिहाँ वोसाँ ज्ञानं खंका ल्वापु मदेका छोइ । ज्ञानं खंकेत
धाःसा शिक्षित ज्वीमा विद्या सय्क्य सीक्य माः । तर कीथाय्

(ब)

नेपाले धाःसा मिसा मिजं निम्हं शिक्षित ज्वीमा धयागु थूपि आपा
भदुनि । उकिं गुलि मिसात च्वन्हाय् मागु खः उलि न्हाब्बाय्
मफुनि । धात्थे धाय्माल धाःसा मिसात हे न्हापालाक शिक्षित
व ज्ञानि ज्वी माथे च्वं । छाय्कि संसारया ताचा हे मिसाते
व्हाती खः धया अपो खँ ज्वी मखु । मचात ब्बलनीगु हे
मिसातेगु किचले खः । माँ ज्ञानि गुणी जुल धाःसा तिनि
मचात नं ज्ञानि गुणी ज्वी फइ । उकिं मिसात नि सः स्यू
ज्वी माथे च्वं । शिल्प विद्या धयागु फुक्कं कीत माः ।

तर गुलि गुलिस्यां स्कूले वना आखः ब्वनेगु हे जक
विद्या खः, जाँचे पास जुया थाहाँ वनेगु जक शिक्षित ज्वीनुर्थे
ता । आखः सेकार्थे ज्ञानि ज्वीगु, छेँया ज्या बाँलाक मनं खना
यात्ता यंक्य धयागु पाखे ध्यान तपि आपा खने म्दु । उकिं हे
खइ थौकम्हे गुलिसिनं भमचा ल्हाके छोय्बले आपा आखः
सःपि मज्यू, आखः आपा सपि भमचा जुल धाय्व वयात हे
चाकर याय्माः । कीत जागिर नवनीपि मज्यू । छेँज्या
याईपि माः । उकिं सफू ब्वनेव आखः च्वे सह्य दुसा गा
घाइनु ।

उकिं जिगु विचार अनुसारं आखः जक सर्यां मगा ।
परस्पर मन याउँक च्वने सेक्यगु व म्दुगु धन धार्मिक पूर्वकं
इलम याना देका दुगु धनं मागु खर्च याना सुरक्षा नं याय्
सेक्यमाः । कलह मदेका च्वनेगु गृहस्थीतेगु कर्तव्य नियम फुक
सेका तेमागु दु । थुकथं काय् म्हाय् मपाकुस्य शिक्षा बिया

तःसा म्हाय् बुल धका व काय् मबू धका हाला च्वने माली मखु ।

तर कीथाय् नेपाले न्हापाँनिसें मिजँ मिसा धका पाका आखः ब्बंका शिक्षा बियातगुलिं जक पाना च्वंगु खने दु । व हे संस्कार वा विश्वासं याना व हे ज्या मिजंमेस्यां यासा भिधाइ, मिसां यासा न्हाय केकुंका चिकिधंगु नुगलं स्वया मज्यू धाइ । मिसात थाहाँ वइ धका ग्यापिं मिजंत नं यक्वं दनि । मेपिनिगु छु खँ धर्मं च्वंपिनि हे अथे धाय्गु चलन ल्यँदनि । अथे धका मिसात नं थाहाँ वनेमा धाइपिं मदुगु नं मखु । थौंया युग समानता नारा युग खः । थौंया युगे मिजंत जक थाहाँ वनेमा धाइपिं ध्वांत जक दै । एसां छगू गजबया खँला मिसातसें हे मिसात थमकाय्गु खँ लहाना च्वनीगु । धयाच्वनी—मिसा जुया नं अथे मिजँथे ज्यासं ज्वीगुला । मिसा धयापिं मिसा हे का ! गबले मिजं ज्वी धका थगु दबु थहाँवनि धका क्वत्यला च्वंपिं मिसात नं यक्वं दनि ।

ग्रन्थ सफू स्वया यंक्यबले भिपिं व मभिपिं निगू पक्ष नं दु । पाप व धर्मं मिसा मिजंया छुं भेदभाव मदु । गथे मि धयाह्वासिके छुं भेदभाव मदु । मि धयागु थिलकि मिसायात नं मिजँ यात नं पुइ । अथे हे पाप व धर्मं नं मिजं नं पापयागु पाप मखु धयागु मदु अथे हे मिसां धर्मं यासां धर्मं मखु धयागु मदु । पाप व धर्म उथे ज्वी । निर्वाण (मोक्ष) धयागु मिसां नं प्राप्त याय्ज्यू, मिजं नं प्राप्त याय्ज्यू धासेंलि मिसातेसं थुगु धर्मया ज्या याय् मज्यू, उगु याय् मज्यू धका हाला च्वनीपिं

(च)

बुद्धि मगाना वा मत्तिकुरा जुया च्वंगुया चि खः । जिगु
विचारला :—

- (१) मिसा तःधं वा मिजँ तःधं हाला ज्वीगु,
- (२) धर्मं च्वंपिसं लाने मज्यू व ज्यू धका हालाज्वीगु,
- (३) पुनर्जन्म दु, मद्दु धका हाला ज्वीगु,

केवल मजागु धम्प छ्याँपाँ छ्याँपाँ सःवइथें ज्ञान छिपे मज्जूगुया
चि जक खः ।

खजा कीथाय् मस मस्यूपि वा आखः मसपि यक्व
दुगुलि नं मिस्तेत कोथुनिगु बानि ल्यना च्वंगु ज्वीमाः । तर
आला न्ह्यलं चाय्का विचार याय्गु ई त्यल, मिसा व
मिजँ धका हाला च्वनेगु ठीक मज्जुल । भि ज्वीगु ज्या स्वेमाल
उकि न्हापा न्हापा हे विद्वानपिसं धयातगु खे—

नसो सब्बेसु ठानेसु—पण्डितो होति पुरिसो ।

इत्थीपि पण्डितो होति—तत्थतत्थविचक्खनाति ॥

अर्थ—न्ह्यागु थासे नं मिजँत जक हे पण्डित बुद्धि-
मानि ज्वीगु मखु । गनं गनं मिसात नं पण्डित व बुद्धिदुपि दु ।

उकि शिक्षादिक्षा गापि बुद्धिदुपि न्ह्याह्य मिसा मिजं
पण्डित व बुद्धिमान जू । माँ—बौपिसं थः काय् न्ह्याय्पिन्त
भिगु शिक्षा बीहे माः । शिक्षा धयागु कलम ज्वनेगु जक मखु
ज्यास्यनेगु, बाँलाक खँल्हाय् सेक्यगु, बिहार बिहारे वना धर्म
धयागु छु धका सीक्यगु सत्संगत व फलफल याय् सेक्यगु खः ।
थुपि फुकं जीवन सुखमय याय्गु लँपु मालेगु बिद्या वा शिक्षा खः ।

(छ)

श्व सफू जि ह्यमफु जोछिया गनं वाखं कंमवंसे वाखं संग्रहया रूपे च्वयागु खः । श्व सफू च्वयागु कारणला न्ह्यावले लय्लय् तातां धावया च्वनोह्य अजी रत्नदेवी मानन्धर क्षेत्रपाटीं जि म्वाना च्वनावले हे सफू छगू पिकाय् माल धया दीगुलिं भिंपि मिसातेगु जक ल्यया श्व सफू च्वयाथें लक्ष्मी द्यो धका नं नां तयाबिया । छेँ भिक्वत मिसा हे भिने माथें च्वना मिसा भिगु प्रमाण विया श्व वाखँत ल्यया तयागु खः ।

(१) न्हापांयागु 'मिसां याना दुःखीह्य धनी' जूगु वाखँ खः । श्व वाखँ 'जिनत्थ पकासिनि' धयागु बर्मी सफुती च्वंगु बुद्धकालीन घटना खः । श्व वाखँया सारांश खः वा चिकि हाकगु अर्थ खः छेँ भिनावेत मिसा मिजं निमस्यां लजगा देमा, मेहनत याय्मा, बुद्धि दे माः, अले भाग्य नं दे माः । भाग्य धयागु न्हापाया जन्मया पुण्य धका जक हाला च्वनेमागु मदु आनं धर्मकर्म याना उत्साह याना भाग्य देक्य ज्यू ।

(२) वयां ल्यू 'मिसां याना एलाकुलु भि जूगु' वाखँ खः । श्व वर्माया वाखँ सफुती च्वंगु कयातयागु खः । श्व वाखँनं धयाच्वं मिसा भिसा भात व मचात भिक्वफु । मचाते लागी न्हापांया पासा माँ-बौ खः अनंलिपा गुरु नं खः । ब्याहायाय् धुनकि कला नं मिजंते धात्थेंया पासा खः । उकिं धाइ भमचा स्वेवले ख्वा वाँलाह्य जक स्वयां मगा, भिंपि, ज्ञानिपिं, भलादमिपिं मालेमा धका ।

(३) अनं लिपाया बाखँ खः 'मिसाँयाना ल्वेलागु बाखँ' थ्व बाखँ बुद्धकालीन महिला धागु सफुती नं दु । तर जिं थ्व बाखँ बर्मी भाय यागु किताबं कयातयागु खः । थ्व नं छगू साप आदर्श काय बहगु बुद्धकालीन घटना खः । थ्व बाखनं धयाच्चन म्हं मफुपिन्त मन दिक्क याय् मज्यू । बिरामीया न्होने छन्त वासः याना थुलि खर्च जुल, थुलि ध्यबा फुत आदि अनेनेगु खँ हया पीर बिल धाःसा ध्यबा फुका वासः यानागु खेले मदेयो । उकि रोगीया मन याउँसे च्वनीगु, उत्साह बरेज्वीगु खँल्हायमाः पूजा पांठ याना बाखँ न्यंका पीर मदेका बीमा । नकुलमातां भातया ल्वे लाय्का ब्यूगु अनुकरणीय व आदर्श काय बहजू ।

(४) प्यंगूगु नम्बरया बाखँ खः "मिसाँयाना छेँया कलह शान्त जुल ।" थ्व बाखनं धयाच्चन छेँ ल्वापु ज्वीगुया कारण छगू खः कतिलासित व ज्याखुनित दइगु । छेँया कलह मदेक्यत सकलें कर्तव्य पालन याइपि ज्वीमा । व ज्या वें याइका धका तोता सुंक च्वने मज्यू । कतिलासि व ज्याखुनि ज्वी मज्यू धागु खँ खः ।

(५) 'मिसाँयाना सीह्य म्वागु' थ्व जातक बाखँ खः । थ्व बाखनं धयाच्चंगु खँ ला निम्तिपू धयागु सुखे न्ह्याइपु तायत जक मखु, दुःख ज्वीबले नं बछि इना काय्त खः । सत्य धर्म च्वने फेकेमाः धका थ्वीक्यमा ।

(६) दकसिबे लिपायागु बाखँ खः "मिसाया मैत्रो बलं कुमन्त्र नं सुमन्त्र जूगु ।" थ्व नं जातकया बाखँ खःसा नं

(क)

बर्मी भाय्या वाखँ सफुति कयागु खः । थ्व वाखनं धयाच्वंगु
खँला मनुखं थःथःगु कर्तव्य पालन याना मनशुद्ध याना च्वंसा
थःत महीपिसं कुमन्त्र यासां थी फे मखु । छुं बिघ्न वाधा याय्
फेमखु । मन शुद्ध जूसा वयातं थ्वयातँ वोक्स पायाना, कुमन्त्र
खना ग्याना च्वने मागु मदु । थःगु मन हे शुद्ध याय्माः ।
मैत्री चित्त वःलाक्य माः । मैत्री बल कुमन्त्र स्वया नँ
च्वन्हा ।

थ्व किताव छापे यायेत आर्थिक सहायता बियादीहा
रत्नदेवी अजियात यक्व धन्यवाद दु ।

थ्व लक्ष्मी छो सफू सँशोधन याना व प्रुफ स्वया गुहाली
याना बिज्यागुलि श्रद्धेय अश्रघोष भन्तेया प्रति कृतज्ञ जुया ।

धम्मवती

धर्मकीर्ति विहार

मिसाँ याना गरीब धनी जूगु

गौतम बुद्धया पाले राजगृह धयागु नगरे बिम्बिसार जुजुं राज्य याना च्वंगु जुयाच्वन । अबले अन जोतिक, जतिलथें जापि महाधनीत नं यक्वं दुथें तस्सकं गरीबपि प्वा जायेक नयेमखँपि नं आपालं दुगु जुया च्वन । उरिपमध्ये तस्सकं गरीब काकोन धयाहा ब्राह्मण धयापि निम्तिपू दुगु जुयाच्वन । वया छुं लाय् तया ज्या यायेत धन मदुगुलि तःघंगु छुं इलम माये मफु । उकि बने वना सिपाला सिमिया नइगु जुयाच्वन । व सिमिया लिहाँवया थःपिनि नयेत सामान न्याना बल्लं निम्तिपूया छछा जक नया जीविका यानाच्वन । व काकोन ब्रम्हुया खालिप्वथं सि कावनेमा । छेँ च्वंहा ब्रम्हुणीया नं भातया सि मियागु ध्यबाँ नयेगु न्याना ज्वना मवतले द्याँलाना च्वनेमाः । उकि ब्रम्हुणीया मतीवन न्हिन्हि भातया कमाइया भरे च्वना बान्हि द्याँलाना छछा जक नया म्वाना च्वनेमाः । छुं छगू नयेमासा भातयाके पिरेयाना च्वनेमाः । थथे भातया भरे जक च्वनाँ मजिल धका विचारयाना थःनं उखें थुखें ज्या मावन । अबले मिसातसेँ याये योग्यगु ज्यानं उस्तमदु । घाँब लःवनेगु भारासिलाबीगु व कुटि वानाबीगु । अले ब्रम्हुनी नं वासुइथाय् ज्यायावन । न्ह्याथाय् वंसाँ जाकि हाया बी च्वकी जक ज्याला बिया हइ ।

च्वकि जक दयेवं मती तल भातया कमाइया बहनि
 छछ्छा नयेत गात । जिगु च्वकि कमाइ सुथे क्वाति दायका
 त्वनेगु मती तथा भातयात सुथन्हापां क्वाति दायेका त्वंकल ।
 अनं लिपा थः त्वनी । थथे थःगु कमाइ च्वकि निगः दुगुलि
 सुथे निम्तिपूया नं प्वा सुखू च्विका च्वने म्वाल ।

भगवान बुद्धया पाले आपालं भिक्षुपिं शील व सत्य
 वलापिं दु । आपालं शक्तिवानपिं भिक्षुपिं दुगुलिं वसपोलपिनि
 न्ह्यावले दुक्ख दरिद्रपिन्त उधार याये धका बराबर करुणा
 (समापत्ति) ज्ञानं पूर्णपिं अरहन्त भिक्षुपिं बरोबर जङ्गले
 विज्याना निरोध समापत्तिइ च्वं विज्याइगु जुया च्वन ।
 छायकि न्हेनु तक्क शुद्ध पवित्र जुया निरोध समापत्तिइ च्वना
 दना विज्याइबले सुं गरीब दुःखीयागु ल्हातं छुं वस्तु दान
 विल धासा वयात लौकिक सम्पत्ति पूर्ण जुया वइ । उकिं
 गरीवम्हेसित उधार याय् धयागु मनंतुना सारिपुत्र महास्थविर
 भन्ते न्हेनुतक्क निरोध समापत्ति धयागु समाधि ध्याने च्वना
 दना दुःखीह्य मामां विज्याबले काकोन धयाह्य ब्राह्मणया
 निम्तिपू खंका विज्यात । अले वसपोल इमिगु छेँक्वे पात्र
 ज्वना दं विज्यात ।

अबले काकोनया कलाया च्वकि क्वाति निख्वला
 बुका निम्हेस्यां त्वने धका ठीक जुया च्वंबले सारिपुत्र महास्थ-
 विर भिक्षापात्र ज्वना दनाच्वंगु खना वं मतीतल सम्पत्ति
 ऐश्वर्य देकेत भाग्य, बुद्धि व मेहनत थुपिं स्वंगू चूलायमा धका
 बुद्धिवानपिसं धयातगु दु । जिमिसं धनसम्पत्ति देका सुखसी

धका आपालं मेहनत याना तर जिमिगु मेहनत भाग्यरूपी थले मलागुलिं जिमिगु बुद्धि व मेहनत फिसले लः प्वंका लः खनेमदुथें छुं फल खने मदु । भाग्य धयागु छु धाःसा थःम्हं याना तयागु परउपकार पुण्य दान धर्मया फल हे मखा । उर्कि थौं जि थःगु हिचःतिया कमाइ च्वकि क्वाति वसपोल पवित्रह्य शीलवानह्य व्यक्तियात त्याग याना दान बी । अले उकिया फल भाग्यजुया जितं थ्वहे जन्मे फल पावेज्वी । अले जिमिगु बुद्धि व मेहनत नं सफल ज्वी धयागु मती तया भाग्यरूपी फलया आशा याना थःपिसं मत्वसे दान याय् धयागु मती तया भातयाके थ्व क्वाति त्यागयाना छोयेला धका न्यन ।

भातं धाल—थ्व च्वकि क्वाति छंगु हिचःति कमाइ खः । छं स्वया यत्थेया । छंगु अधिकारया खँ खः । भिगु ज्यायाय त्यंमेसित जिगु नं मंजुर दु ।

थुलि खँन्यने धुनेवं ब्रम्हुनी नं श्रद्धापूर्वकं सारिपुत्र भन्तेया न्होने दना प्रार्थनायात कि करुणावानह्य भन्ते ! जिमिगु अभाग्य नाशजुया भाग्यरूपी फल प्राप्त ज्वीमा धयागु इच्छा याना जि दुःक्खीयागु दुथें वियागु थ्व जिगु च्वकि क्वाति करुणापूर्वकं ग्रहण याना विज्याहुँ धका वसपोलया पात्रे प्वंका बिल । आशीर्वाद बिया वसपोल सरासर विज्यात ।

अनंलिपा काकोन ब्राह्मण सुं क सिंकावन । ब्राह्मणीया थौं जि भाग्यरूपी पुसा पी धुन, आ जित भाग्य गनं वया जिगु मेहनत व बुद्धि ज्याकाय फथें धका कल्पना यायां न्हि फुका

चवन । भातं सिं मिया ज्वनावोगु नसा नया न्हो मवोतल्य
भाग्य आशा याना चवन ।

उखुनु हे सुथ न्हापनं विम्बिसार महाराजया दनेवं
थथे मती बल । जिं राज्य याना चवनागु जनहित जूला
मजूला ! जिं ला जनहित ज्वीगु मतीतया कानून, ऐन देकागु
खः तर जनतायात मछिगु दुला धका सीक्य मास्ते बल ।
जिथाय् न्होने धासा फुकसिनं महाराज ! फुकक ठीक जुया
चवंगु दु । फुककभनं शान्त दु धाई ठीक मजू धाय् छापिं सुं
मदु । उकिं जि हे जुजुया भेष तोता साधारणह्य मनु जुया
छक देशे चिवा कावने माल धका सुथन्हापनं दना गन गन
अपो मनूत मुनीगु, द्येक्य वनीगु देवस्थाने, पसले, दुवाते मनूत
मुना खँल्हाना चवनीथाय् खँ न्यन्यँ चाचा हुहुँ सीह्य उइथाम्
दिपे (मसाने) ध्यन ।

अवलेया ऐन अनुसार सुं मनु खुँ थहरे जुलकि वयात
प्राण दण्ड वीगु नियम जुया चवन । साधारणह्य खुँ जूसा
चच्छि न्हिच्छि लहाती नं तुती नं नकिं ताना सजाय बिया
कन्हे खुनु स्याइगु । ज्यानमारा डाकु जूसा प्यनंनिसें गसूलीं
सुया छ्यनं पिचायका चच्छि न्हिच्छि तया कन्हे खुनु स्याइगु
जुया चवन ।

उखुनु विम्बिसार महाराज चाहु विज्याबले साधारणह्य
खुँ छह्यसित लहातुती प्यपायसनं नकिं ताना सजाय बिया तःगु
खना करुणा वन धाय्ला मायावन धाय् नुगः काइयाँ मिना

खुँयाथाय् लिकक वना जुजुं न्यना बिज्यात—हे पुरुष !
छन्त खुँ धका सजाँय् बियाते धुँकल । छ कन्हेतकं सिना
मच्चंसा सुथ न्हापनं स्याइगु जुल । सी न्ह्यो छंगु इच्छा छगू
पुरेयाना बी छं छु इच्छा दु धा !

खुँया मती खः थ्व छह्य धर्मात्माह्य दया दुह्य साहु
मखा ज्वी । खुँ धाल—भो दयावान ! जित गुबलेंनिसें खुँ
धका ज्वनाहल उवलेंनिसें जि छुं हे नय् मखंनि । स्वन्हु प्यन्हु
दत नय् पित्याना च्वंगु । उकिं जिला अवश्य सीह्य जुल ।
तर जि सीन्ह्यो साक्क जा छक व ख्वाउँक लः छक लुधकं
नया त्वना सी मास्तेवो । उकिं जित करुणातया जिगु थ्व
इच्छा छगू पुरे याना दिसँ ।

भेष बदलेयाना वोह्य जुजुं ज्यू ! जि छंगु इच्छा पुरे
याना बी धया सुँक लिहा बिज्यात । दरबारे थ्यनेवं जुजु
जुजुतुं जुल । दरवार व राजकाजया तन्ता लन्ताँयाना खुँयात
जा हये धया थकुगु फुककं लोमन । न्हिच्छि राजकार्ये व्यस्त
जुया च्वन । अले वहनि जुल । जुजुया थःगु ज्या सिधल ।
मन्त्रीपिं नं थथःगु छेँ लिहाँवन । जुजुयात भोजन न्ह्योनेते
हल । अलेतिनि फूसंक वन का ! न्हाच सुथे दिपेच्वंह्य खुँयात
जा हे धया वयागु लोहे मनका ! जुजु वाथाक्क दना थ्व जा
छख दिपे वना दण्डभोग याना च्वंह्य मनूयात सुनाँ नकः वने
न्ह्या धका न्यन । सुं नं वने धापिं मद्दु । छायाँधासा अबले
राजगृह नगरे छ्चाखेरं ताजा ज्वीक पखालं घेरे याना तःगु
जुयाच्वन । वहनि ६ बजे जुलकि ध्वाखा बन्द याइगु । मखुसा

देसे ग्यानापु । अबले मनूतेगु जनसंख्या आपा मदु । अमनुष्य (राक्षस) तेगु संख्या अपो । उकिं मनूत न्ह्याबलें सतर्क जुया सुरक्षित जुया च्वनेमाः । मखुसा आपात ज्वीक लाखेतसें दुःख बीयो ।

(थ्व खँ थौंया मनूतसें थ्वीका काय्त भतिचा थाक्वी । छाय्धाःसा थौं मनूत अपोजुया परिवार नियोजन यायेमागु जमाना जुल ।) आः मनूत यक्व दुगुलिं राक्षसत मदया वन । न्हापा मनूत आपा मदु । राक्षसत आपा दु । उकिं राक्षसत बःला । आः मनूत आपा जुल राक्षसत अनवं थनवं मदयेक विस्युं वन । न्हापा मनूत द्यो खना ग्या । आ द्यो मनूखना ग्याय् धुं कल । द्योयात खुया विदेशे थ्यंक मीगु ज्वी जुं कल ।

अथे अमनुष्य भयं ध्वाखा न्हापां तिइगु जुया ज्यानपाना दिपे जानक वनेत सु सुखीं न्ह्यां धाइ ! सीसां थजु धाय् फँगुला भचा गरीबह्य दुखी हे जक खः । उकिं जुजुं मती तया विज्यात—धनया लोभं क्यना नार्यांखि च्वेके बी माल । थुलि मती तया नार्यांखि च्वेके बिल—“थौं वहनि हे दिपे वना सुनां जा नकवनी वयात दोछि दां बी ।”

अले व दुःखी गरीबह्य काकोनया कलाया थौं हिचःति कमाइया च्वकि क्वाति सारिपुत्र भन्तेयात दान वियागु भाग्यया पुसा पिनागु खः भाग्य गनं वइ धका मेहनत व बुद्धिरूपी लः व सा तया भाग्यरूपी पुसाय् गुबले चुलिजाया वइ धका पिया च्वंम्हेस्या दोछि दां बी धागु सः तायेमात्रं—का ! जिगु पुण्यरूपी पुसां भाग्यया चुलि जाया वल । आः

जि मेहनत व बुद्धि ज्या काय् माल धका ब्वांयवना नायखि
 च्वेक दोपिन्त धाल म्वाल आम नायखि दु, जि आमज्या
 यायेगु जुल । तर जि छेँ छक वना जिमि भातयाके न्यन
 थयें वये न्है धका वन । छेँ वना भातयात धाल—भो स्वामी !
 को न्हाच पुण्यरूपी पुसा पिनाया भाग्य पिहांवल ।

भातम्हेस्यां न्यन—गो भाग्य गनं वइगु ?

मखेँला नकतिनि नायखि च्वयेक वोगु । कुनेयाब्
 त्यंमेसित्त आः थयें वना सुनां जी नक वनी वयात थयें दोछि
 दां बी धागु छि मत्ताला ? जि वनावये न्है धका मिसां
 वनुमति वन ।

भातहा ब्राह्मणं धाल—म्वा बहनि खिउंसे च्वने
 धुकल । पिने ग्यानापुसे च्वं अमनुष्य भयदु । छ पिहां वनेवं
 ध्वाखा तिनाबिइ । छ पिनेन्तुं थाना च्वनी । अले छन्त
 राक्षसं नया बी । छ लिहांवये फइ मखु ।

मिसां धाल—मखु स्वामी, जित पक्कां विश्वास दु—
 राक्षसं जित थी फइ मखु । छांय धासा जि न्हापाथें मन
 छ्वासु मजू । आः जि अभागी मखुत । भाग्य दे धुकल ।
 जिगु मन यच्चुसे च्वं । शुद्धगु मनं हिचःतिया कमाइ च्वकि
 व्वाति शुद्धहा मनूयात बियागु सिंति वनीमखु । आः भाग्य-
 रूपी फल सयेका कायेत मेहनत व बुद्धि निता जक मानि ।
 अले भाग्य दइगु जुल । उकि जि सीमखु । जित राक्षसं बी
 फइ मखु ।

भातमेस्यां धाल—छ भाग्यया आशां छाया सी वनेगु ?
की निहा मिलेजुया थवंथः खास्वया लयताया चवने दसा लः
छख्वला जक दायका त्वना चवने दुसा नं भाग्य खः धका छं
मती ति । छ सी वनेगु खँ ल्हाय्मते । मिसायात भातं अनेक
प्रकारं हेकलं मानेमजू ।

मिसाँ धाल—मखु स्वामी जि सीतेनागु मखु । आत्म-
विश्वास मा, उत्साह मा मनू थाहाँ वनेत । नयात खतं नइगु
नंहे पिहाँ वइगु नखि खः । अथे हे मनूयात खतं नइगु नं मनूया
आलसी खः । उकिं जि पिनागु भाग्यरूपी पुसायात अलसिरूपी
खतं नकेगु खँल्हाय् मते । जि सुथे पिनागु पुण्यरूपी पुसाया
भाग्यरूपी फल खावने त्यल धका सरासर जुजुयाथाय् वन ।
अनवना बिनित्यात—

महाराज ! जि दिपे च्वंमेसित जा नकवने, तर जि
धयागु थल ज्वना वने पावे ज्वीमाः । अले जुजुं धाल—ज्यू
जा नकवनेगु जक धा धागु थलेतया बिया छोय् धका । छन्त
छु थल मालले ?

मिसाँ धाल—महाराज ! आम छपिनि भपा विज्याइगु
हेरामोती आदि भरेयाना तःगु लुँया देमाय् (भुइ) तया
विज्याहुँ ।

जुजुं ज्यू धका थः नेगु भुनापं बिया थल छगले
लःतया बिया छोत । व मिसा सरासर जाव्व ज्वना पिहाँवन ।
मसान पाखे वना च्वच्वं तःधंगु ताइगसिमाया छगू जंगले थ्यन ।

अन छहा दीघताल धयाहा ज्ञानापुहा अमनुष्य राक्षस दुगु
जुया च्वन । वया नसामावने धका पिहाँ वोबले वमिसा लेसं
नापलात । अले व राक्षसँ लयताया धाल--अहो ! थौं जि
तस्सकं भाग्य दुका ! साइते ला खनिका । जाब्ब ज्वनावोहा
मनू नापलात, जा नं नेदत । क्वागु लाहि नं नेदत धका साप
लयल्य ताल ।

अले व मिसाँ धाल--भो लाखे दाजु ज्या धमायु
विवेक बुद्धि न्हाब्बाका यायेमाः । नेगु छता जक मतीते मते ।
जित ने योग्य अयोग्य नं ला विचा याना स्वेमाः । छाम् धाःसा
जि थःगु स्वार्थपूर्तिया लागी थन वया च्वनायु मखु । थौं
सकसिनं भिहा धका मानेयाना तह्य की दयावानह्य जुजुया
मनोकामना पूर्णयाना बीगु व दिपे दुःख भोग याना दण्ड भेम
याना च्वंम्हेस्या साकक छक नया सिनावने धका आशायाना
च्वंमेसित नका बी धका थौं जि थःगु प्राणया माया मकासे
वयागु खः । उकि मेपिन्त नःसा नं जित नेगु अयोग्य न्हाँ !
छक बाँलाक बिचायाना स्व धका धैर्य व विवेक बुद्धि पूर्वकं
सुखाव बिल ।

राक्षसं न्यन--छन्त जुजुं छोयाहगु धयागु छंके छु
प्रमाण दु ?

मिसाँ धाल--ध्व का थजागु लुंया देमा जिमिके
दैला ? ध्व खँ न्यना राक्षसं मती तल--

‘खः बा ! धर्मराज दयावान जुजुया आज्ञा पालन
याना तःधंगु करुणा चित्तं वोहा ध्व मिसायात जि नये मत्यो

खः धयागु सत्य व धर्म चेतना व राक्षसयाके दुनें निसें दया वल । (व राक्षस जूसां विवेक बुद्धि दुहा खः । उकिं खः वा! धका श्वीका काल । थौंकन्हे मनु हे राक्षस विवेक बुद्धि धयागु मद्रु ।)

अले व राक्षसं धाल--मेजु ! ए जूसा छ गनतक वनेगु खः अनतक वना जिगु नं ज्या छगू याना ब्यू याना बी फुलाकि मफु ?

मिसां धाल--छि जिगु उपरे दयातया बिल छिगु ज्या नं याना बीगुला जिगु कर्तव्य धर्म हे जुल ।

राक्षसं धाल--मेता ज्यामखु । छ वनेगु छपया उखेसं तमागु छमा तितुसि पाउँमा दु । अन छहा वृक्ष देवता दु । वया म्हाय जि ब्याहायाना तयागु खः । वयापाखें नकतिनि काय् छहा बुल । वयात थ्व खवर छक कना व्यु ।

मिसां ज्यू जि धयाबि धया सरासर लँ लिसें वन । दिपे च्वंहा खुँया नेपित्याना प्वा हीस्य च्वंका च्वन । लहा तुतिस नकिं तानातल सनेज्यूगु मखु । अजाबले मिसां साक्क देका तःगु जाप्य म्हुतुइ तयाब्यू बले वजा गुलि सात ज्वी थ्व छु बयान याय् । छाय् धाःसा--संसारे दुःख मध्ये तःधंगु हे नये पित्याका च्वने मालीगु खः ।”

खुँया नेपित्याना च्वंगु छथी हानं जुजुयात ज्वरे याना तगु भोजन गुगुकि जिन्दगी गुबले नं ने मखंनिहा । वयातला अमृत हे समान जुल । खुँया म्हुतुइ जाप्य दुहाँवंक पत्ति सुवा

व्युब्बुं जा फुक्कं नयाबिल । लः छक नं ह्वाउंक् त्वंकल ।
 अनं राक्षसं धयाहगु समाचार ज्वना वृक्ष देवतायाथाय् वना
 धाल—भो देवता ! छलपोलया म्हाय्या पाखें काय्मचा बूगु
 समाचार कं वया, लय्ताया दिसं धाबले - व वृक्ष देवता
 लय्लय् ताल छय्चा छह्य बूगु समाचारं ।

ग्रन्थे च्वयातगु दु ध्यवा त्यासा बिया तयागु पुले
 हइबले सिकं ब्याज पुले हइबले व ब्याज काय् दइबले साहुते
 अपो लय्ता वो हँ ।

अथे हे काय् म्हाय् बुइबले सोया छय छुइ बुइबले
 फन अजि बाज्या पिनि लय्ता वो हँ । थ्व खँ खः धयागु
 प्रमाण बीत शुद्धोदन महाराज्या तःधिकह्य काय् सिद्धार्थ व
 धीधिकह्य काय् नन्दकुमार गृह त्यागयाना पिहाँ वंबले सिकं
 छय राहुलकुमार प्रव्रज्या जूबले फन दुःख ता । छायकि
 शुद्धोदन महाराजं थथे नं धया तःगु दु काय् म्हाय्या माया
 छयंगु नागे जुया क्वचे थ्यंहँ, तर छय मचाया माया छयंगु,
 ला व क्वे नागे जुया दुने स्योले थ्यं हँ । अथे हे धयार्थे व
 वृक्ष देवताया नं छय् बुल धयागु समाचार न्यना साप लय्ताल
 वहे हर्षसमाचार हःमेसित छु ज्याला बी छु ज्याला बी जुल ।
 अले वं थेक्क विचारयाना स्वबले अन जङ्गले साहुमहाजनतसें
 ने मखनीबले नेत धका लुँया धम्प न्हेग स्वथना तःगु दुगु
 जुयाच्वन । लुँया घःचात गारेयाना तपिसं सुयातं नं धया
 मत । अथेतुं सिनावन । सुना नं कामवोगु धन थ्व हे छय्
 बूगु समाचार कंवाह्य मिसायात बिया छोय म्हाल धका वृक्ष

देवतां धाल--मय्जु; छं छय् बुल धका खबर ब्यूवोगुया
ज्याला थन सुयाँ हक मदुगु धनसम्पत्तिया धम्पचात न्हेग गारे
याना तःगु दु । छं कन्हे थनवया गाम्हुया का वा धका थाय्
क्यना बिल ।

व मिसा ज्यू धका सुं क लिहाँ वल । अनं वयाच्चंबले
हानं वहे राक्षस नाप लात । राक्षसं न्यन--जिमि ससःबुयात
कनावे धुनला जि धयागु समाचार ?

कनावे धुन । वेक साप लय्ताया जित ज्याला नापं
बियाहल धका मिसाँ लिसः बिल ।

राक्षसं न्यन--छंत छु ज्याला बिया हलले ?

मिसाँ धाल--खः न्हापा न्हापाया साहु महाजनतसें
गारेयाना तःगु धनया गोम्पचात न्हेगः म्हुया का वा धाल ।

थ्व खँ न्यना राक्षसं मतीतल--ज्यावाना छोयाह्य जि,
ज्याला बियाहलँ जिमि ससःअबुं । खँ जक न्यंमिसिनं ज्याला
बियाहल धासेंलि जि ज्यावाना मेसिनं गथे ज्याला मविइगु ।
वया नं ज्याला छु वी धका मने वायका स्ववले वयाथाय्
जङ्गले नं न्हापा न्हापायापिं साहु महाजनतसें थन गारेयाना
तःगु सुनानं का मवोगु सुयाँ हक मदुगु धन घः दयाच्चंगु
जुयाच्चन । जि नं थ्वहे ज्याला बिया छोय् धका मती तथा
धाल--का ! अथेसा जि नं छंत ज्याला बिया छोय् धका
धन घः गारेयाना तःगु थाय् क्यना गाम्हुया का वा धया
छोत ।

व मिसा अनं सरासर जुजुयाथाय् वन । वना धाल
महाराज ! छपिनि आज्ञानुसार ने पित्याह्य खुंयात जा नका
बये धुन । थ्व खँ न्यना जुजु खुसीजुया वयात दोछि दां बिल ।

मिसाँ धाल—महाराज ! जि दुःखीयात थ्व दाँ
बक्सीस काय् खना साप लय्ता वो तर महाराज मेगु नं छगू
छलपोलयाके पवनेगु इच्छा दु । अले जुजुं धाल ज्यू का छु
पवनेगु धा ।

मिसाँ राक्षसं ज्याला ब्यूगु व वृक्ष देवतां ज्याला ब्यूगु
धन घः का वनेत बबलार्पि मनूत माल धका पवन । गाम्हुइगु
ज्याभः नं माल धका पवन ।

जुजुं मिसाँ धागु फुकं ज्यांभ व मनूत फिह्य नीह्य नं
बीया छोट । मिसाँ धन गाम्हुया कया हल । धन तेथाय् भंत ।
हानं जुजुयाथाय् वना धावन महाराज ! धन यक्व दु तय्गु
थाय् मदु । उकिं छेँ दनेत जग्गा छकू माल ।

जुजुं विचायाना स्वया छह्य साहु सन्तान मदुह्य
सीना वन । वयागु छेँ दुना न्हायकं का जुयावन । सुनानं
दँ कावो मदु । वहे थासे छेँ दँ धका व मिसायात आज्ञा जुया
बिज्यात ।

मिसाया अनं ब्राँलाक ताजायाना छेँ दने धका जग
म्हुया स्वबले अनच्चंह्य साहुया नं लिपायात धका स्वथना
तःगु धन घः लुयावल । काय् म्हाय् दुपिनि जक धन गारे
याना तइगु मखु सन्तान मदुपिनि नं सम्पत्ति स्वथना थुना

तः खनि ! व मिसायात अंगचामाला देगचा लूथें जुल ।
 व यक्व धनी जुल । गरीबह्य महाजन जुल । इमि नये मखना
 इमिथाय् को छह्य हे दुहाँ मवोगु जुया काकोन नाँ जूसाँ आ
 महाजन पदवी काये धुंका नं न्हापायागु काकोन नामं प्रसिद्धह्य
 साहु जुयावन ।

वं शुद्ध मनं धर्मयात धासा भाग्य दया वो धयागु थःगु
 अनुभवं हे थ्वीका काल । उकिं व साहु नं आपालं गरीब दुःखी
 पित्त उपकार, सहायता, दान धर्म आदि नं याना धर्मत्मा
 जुया सिनावन । व सिनाँ गनथ्यने धुंकल तर वयागु नाँ
 आतकं ल्यनाच्चन तिनि । उकिं उत्साहयाना ज्यायासा मदुगु
 भाग्य नं दइ धयागु थ्व वाखनं धयाच्चं धयागु कीसं सीक्य
 माल ।

Dhamma.Digital

मिसाँ याना एलागुलु भिं जूगु

छगू देशे छह्य साहु दु । वया याकम्हाय् छह्य
व म्हाय्मचायात व्यवहारिक शिक्षा भिगु बिद्या ब्का
तालिम याना तःधिकयात । व साहु धाःसा बुद्ध धर्म
जक याना च्वंहा मखु बाखं नं न्यंवना च्वंहा जुल । उकिं
साहुया मती खः थःपिं जक सुधार जुया मगा मेपिन्त नं सुधार
यायेमाः ।

साहुया म्हाय् साप बाँलाथें हिसि दु । विद्या नं
पारंगत अथे हे साप शिक्षित व चाला बाँला हानं कोमुलीं नं
उत्तिकं जू । उकिं वयात तःतःधंपिं साहु महाजनते काय्मस्तेत
पवंवल । अले वया माँ-बौ नं मती तल-जिमि म्हाय्यात
यक्व ध्यबा फुका आखः ब्का तालिम याना ज्ञानि याना तय
धुन । उकिं तमि व भिंपिं ज्ञानिपिं काय्मस्तेत बिया छोर्याँ
जिमि म्हाय् ज्ञानि धका सुनां नं सोमखु । छुं मू दैमखु ।
ज्ञानिह्य नाप ज्ञानि जुया च्वन छुनि छुका !

देशे च्वंपिं छह्य निह्य माँ-अबुं सेखेयाय मफुपिं
मुल्याहा लुच्चातेत सेखे याय फुसा का जिमि म्हाय्या आखः
ब्वना तयाथें नां च्वनी मू दै । उकिं म्हाय्यात अज्बापिं
मुल्याहाह्य लुच्चाह्य छम्हेसित बिया छोर्येगु निर्णय याना देशे
च्वंपिं मुल्याहा व लुच्चात स्वह्य माला हल । अपिं स्वह्य खः—

- १) फत्ताहा (खःगु खँगुबले हे ल्हाइ मखुह्वा)
 - २) मिसागुलु (बाँलापि मिसात जक माला ज्वीह्वा)
 - ३) एलागुलु (भत्ती जक वना न्ह्यपुस्यंकीह्वा)
- थुपि स्वह्वा न्ह्योनेतया ज्ञानिह्वा म्ह्याय्मचा सःता

धाल--

ए मै ! छन्त जिमिसं माक्व आखः ब्वंके धुन । जिमिगु न्हापांयागु कर्तव्य पुरेजुल । आखः ब्वनाथें छं धयागु खँ नं न्यं, गाक्कं ज्ञानि जुल । जिमि साप लयता वो । तर छता खँ दनी । छ ल्यासे जुल । छन्त बियाछोय् मानि । थुलि जिमिगु पाखें यायमागु बाकि दनि । छगू जिमिगु मनसुवा दनि । छन्त बियाछोय् धुंका भात नाप मिलेजक जुया च्वनां छन्त आखः ब्वंका तयागु छुं सार मदु । माँ-अबुं सेखेयाये मफुह्वा मुल्याहाह्वा काय्मचा छह्वासित छं सेखेयाये फसा तिनि छन्त जिमिसं शिक्षा बियातयाथें सार ज्वी । थ्वहे जिमिगु तःधंगु इच्छा खः । उकिं थुपि स्वह्वा मुल्याहामध्ये सुयाके वने न्ह्या ? सु मुल्याहायात सेखे यायेगु आँट दु ? धका न्यन ।

अले व म्ह्यायमचाँ बिचायात थुपि स्वह्वा मध्ये मखुगु जक खँ ल्हाइह्वा फत्ताहा थकायात सेखेयाये थाकुइ । छाय् धाःसा वं गुबले हे यानागुयात याना धाइमखु । मयानागुयात जि याना धाइ । वयात खःगु खँ ज्याय्खेले मदु । मनू धयापि निगू प्रकारयापि दु— (१) मभिगु ज्या यानागुयात याना खः धका धाइपि । (२) मखुगु व मभिगु ज्या याना नं मयाना धाइपि छथ्व । थुपि मूर्ख निथ्वमध्ये यानागु ज्यायात मयाना

धाइपि ज्यानापु । थुपि भामदु । खँया भामदुपिन्त सेखेयाय्
अपु मजू ।

अनं लिपा व म्हाय्मचां बिचायात मिसागुलु मुल्याहा
याके क्वात्तुगु प्रेम दइमखु । छाय् धाःसा वयात छह्ज जक
मिसां लुमघं । मेमेपि मिसात स्वः ज्वी । वं छुं खँ नं थ्वीका
काइ मखु । अज्यामेसित छु भिगु खँ न्यंकेगु । शास्त्रे धयातःगु
दु—मयोमेसिनं सच्छिगु वचन धागु स्वया नं थः योम्हं धाःगु
छगू वचन हे जसुला (मू दु) धका धयातःगु दु । उकि प्रेम
क्वात्तु मजूह्य मिसाह्योयात जि याकनं सेखेयाय् फइ मखु ।

तर एलागुलु—थौं एला त्वना वइबले बेहोस जूसौं
एलाया शक्ति मदेवं मायायाना प्रेमं चिना बिस्तारं सेखेयाय
अपुइ धका मतीतया मां—अबुघात धाल—मां बा ! अथे जूसा
एलागुलु हे जित्त यो । बयात हे जि बिया छो ।

म्हाय्या खँ न्यना साप खुशी जुया मां—अबुं सेखेयाय
मफया च्वंहा एलागुलु मुल्याहायात थः म्हाय् बिया छोत ।

व्याहा याये धुंका नं पासापि नाप न्हिन्हि भत्ती बना
एला त्वनेगु बानि मत्तोतु । त्वनावल धायवं अपायस्कं योहा
कला नं लुममं । दर्जायात नं वास्ता मदु । मछा धयागु नं मदु ।
गुबलें गुबलें धले लाःसां ग्वारातुला च्वनीगु । लाबला अथे हे
जुया च्वन ।

छन्हु त्वना मच्चंबले होश दुबले निम्हं नापं च्वना
न्ह्याइपुक खँल्हाना च्वन । अले मिसां भातया पहचह बाँलाक

अध्ययनयात । मिसाँ साप माया याना भात येकल । थःत
भातं नं बाँलाक येकल धयागु मिसाँ थ्वीका काल । तर भातं
एला त्वनेगु तोतुगु मखुनि । सिक्क सिक्क एला त्वना वइगु
जुया च्वन ।

छन्हु भातयात कपा त्युत्युं रुमाल प्याका छ्यने ततं
सेवायाना च्वन । भातमेस्या एलाया गन्धं तोता वंबले होश
दया वल । कला लिक्कसं च्वंच्वंगु खन । न्हिला न्हिला
कलाया ल्हाज्वना खँ ल्हाय् त्यन । मिसाँ ख्वा खिउसे च्वंका
च्वन । भातमेस्याँ न्यन--छ्वाय् छं ख्वा चःमकथें च्वं ?

मिसाँ धाल--छु ख्वा चकनि । छि जक जित माया
याःका, तर जित थन छेँ च्वंपिसं हिपाय् चपाय् याइगु छु
वयान याय् । साप दुःखका अज्यागु छि छु स्यु ? एला त्वना
वल आनन्द का !

भातमेस्याँ न्यन--छंत छु धका हिपाय् चपाय्
याइगुले ?

व का ! साप आखः सह्य ज्ञानिह्य लक्ष्मी द्योथें च्वंहा
भमचा लातका धका लय्ताया च्वनाँ भात छह्य हे सेखे याय्
मफु । जिमि काय्मचा भत्ती वना एला त्वना बदमास जुया
च्वंहा अथेन्तुं । धात्थें आखः सह्य मिसा जूसा भातयात सेखे
याये फयक्य माका । न्हिन्हि थथे धाय्का च्वने माबले थन
च्वने मास्ते मवो । एनं छिगु मायाँ तोता वने मास्ते मफु
धका भातया ल्हा बुबुस्याना धया च्वन ।

भातया साप नुग मच्छिन, माया नं वन । अले न्यन,
आ: छं छु धयागुले ?

बिन्ति धाय् न्हिन्हि बदमासपि पासापि नाप भत्तीवना
एसा त्वनेगु सत्ता छन्हु अतः कया निन्हुइ छक जक त्वनेगु
बानि याना दिसँ न्है ला ? अथे मज्यूला ? अले माँ-बा पिसं
मेमेपि जहानपिसं हिपाय् चयाय् याइबले भचासाँ छ्यों धस्वाना
चवने फइ । न्हिन्हि वना च्वंहा आ: अथे मजुल ? जि योह्य
जुजु अथे याना दिसँ न्हैला ? बानि धयागु छकलं तंके
थाकुनि । उकिं कन्हैनिसैं न्हिन्हि भत्ती काय्मते न्हैला ?

कलाया माया खना मिया न्होने घ्यो नायाबंधें भातया
मन नाया वन । कलायात छें च्वंपिसँ हिपाय् चपाय् याना
च्वंगु खँ न्यना छथी मायावन धयाँ कलाया पाखें भत्ती वने हे
मते एला त्वनि हे मते धका नं धागु मखु । त्वने हे मते धा:गु
जूसाला थ्व खँ ज्वी हे मखु । न्हिन्हि जक त्वनेमते धागु खँ
मनासिब जू । धात्थें हे भिगु मनं खना धा:गु खः भालपा
न्हिन्हि भत्ती वनीमेस्या निन्हुइ छक एला त्वंनेगु बानियात ।
पासापिसं सत वोसाँ थौं कपास्या वये मखु धाइगु जुयावल ।
अले पासापिसं नं सत जक मवोगु मखु भति भति तापाका
हल । निन्हुइ छक वनीगु जूबले पासापि नं नाप मलात ।
एजूबले वयात ह्यायपुसे च्वना वल । अथे जूबले स्वन्हु प्यन्हु
तक नं एला त्वं वनेगु तोताहल । थुकथं भति भति थःगु बानि
तोता हल । एसाँ शक शक लगे जूगुलि त्वं वनेगु तोते फुगु
मखुनि ।

छक निक भुग्लुं च्वंच्वंहा भातयात मिसां धाइ—गथे आला छि निन्दुइ छक नं भत्ती मझाले ? भातमेस्यां धाइ—
खः पासापिं न्हिन्हि वनीपिं जि अथे मवना । छं जित न्हिन्हि
वनेमते धाल ! आ पासापिं नाप नं ज्वीगु तापात । पासापिसं
नं तापाका हल । उकिं सतः नं मवल । अथे नं त्वना च्वनागु
वानि त्वने मखना ह्याय्पुसे च्वन । मत्वंसे नं च्वने मफु धका
थःगु दुःखया खँ कलायात प्वंकल ।

अले कलामेस्यां धाल—अथे जूसा छि अन भत्ती काय्
म्वाल न्है ? जि हे अनवना एला न्याना हया वी छि थन
छेँसँ त्वना दिसँ मज्यूला ?

भातमेस्यां धाल—अथे जूसाला जि हे ज्यूनि !

कलामेस्यां भत्ती वना एला कया है छेँसँ च्वना एला
त्वना च्वन । छुं दिं लिपा एला न्याना लिहाँ वोहा मिसा
ख्वख्वं नुगमछिका वयाच्वन । कला ख्वया वयाच्वंगु खना
भातमेस्या एला त्वनेगु हे घ्यान छखे वन । एला त्वनेगु मन
मवन । कला छाया ख्वया वोगु धयागु खँ सीके मास्ते वल ।
कलामेस्यां ना त्वना दिसँ धका एला सिसि विल ।

भातमेस्यां धाल—आम एला छखेति, छ छाया ख्वया
वयागु थ्व निं धा । छंत सुनां छु धाल, छुयाना हल ?

कलामेस्यां धाल—छित थ्व खँ छाया एलानि त्वना
दिसँ लिपा धाय्का ।

भातह्य चित्तबुद्धे मजू । खँनि कँ धका कलाया मिखाँ
पिहाँ वया च्वंगु खोबि हुहुँ धयाच्चन ।

अले कलामेस्याँ धाल—खः भत्ती वना एला न्याना
च्चनाबले हुल्याहात जायक च्वंच्वन । इमिसं जि जक खनेवं
बधाः थ्वधाः मदेक गिजे जक याना च्वंगु मखु गज्यागज्यागु
मिखाँ स्वया च्वंगु । जिगु जिन्दगी गुबलेहँ अथे म्वामद्गु
घायक्य मधुंनि । सुनानं अथे हिपे याके मनंनि । मिजंतसें
अथे घायका च्वने माःबले सिना बराबर जुल । जित साप
दुःख जुल । हरे एलागुलु भात लागुलि भत्ती वना एला न्या
वनेमाल, उलि जकला हुल्याहातसें लालार्थे घायका च्वने मान
धका नुग मछिना ख्वा वयागु खँ भातया नुमले दुनेथ्यंक
दुहांवंक खँ प्वंकुबले भातया स्योहे नापं स्याका खः बा !
थ्व एला त्वनेगु बानि याना जि योह्य कलायात करपिसं
लाक्को पाक्को घायका च्वने माल । थ्व एला पास्याय् मत्यो
खः । थ्व एलाखँ याना जि मनू हे मखेका बिल धका तँ पिकया
थौं निसें छंगु संमत मयेल धका एला सिसि तछ्याना बिल ।
अबलेनिसें व मिजं भिना वल । सज्जन जुल ।

अले माजु व बाजुपिनि साप लय्ताया गज्योह्य लक्ष्मी
द्योथे जाह्य भमचा छह्य चूलागु धका प्रशंसा याना च्वन ।

उखे थःछे नं थ्व खबर थ्यन । माँ—बौपिनि नं ध्यवा
फुका आखः ब्वंका तयार्थे जि म्हाय् नं साप भिगु ज्यायाना
म्हाय तया बिल । धर्मे च्वनार्थे सार जुल ।

(२२)

मेमेपिनि नं फलनाह्म साहु छह्म धर्मे च्वनाथे करपिन्त
भिकेगु ज्याय् लगे जुल । भिक्षुपिथाय् बाख्ँ न्यंजूथे साप
चाला बाँलाका करपिन्त उपकार याना जुल । धन्य खः ।
अज्यापि म्हाय्मस्त माः का । धात्थे लक्ष्मी द्यो धयापि
अज्यापि मिस्तेत जक धाई ।

मिसाँ याना ल्वे लागु बारवँ

छन्हु भगवान गौतम बुद्ध सुंसुमारगिरि धागु नगरया लिककसं छगू त्वाले च्वना बिज्याबले नकुलपिता धयाह्म उपासक छह्य रोगं दनाकथं मफु मफु तुताँ चुया गौतम बुद्धयाथाय् वना बन्दना याना छखे लिकक फय्तुत ।

अले बुद्धं न्यना बिज्यात—उपासक ह्यफतला ?

नकुलपिताँ धाल—भन्ते ! भति भति फत, तर वः जक मलानि । एनं मन मच्चवना मफु मफु वया च्वना भन्ते !

गौतम बुद्धं धया बिज्यात—बःमलानि बले मफु मफु छ्याय् वयाले ?

नकुलपिताँ धाल—भन्ते ! जित वैद्यतसें म्वाइ मखुत धका तोते धुंकुम्हेसित छपिनि उपासिका जिमि गृह लक्ष्मीं छपिनिगु उपदेश अनुसार मैत्रीचित्तं मन हे याउँक, सिच्चुसे च्वंक नाइक प्रिय वचनं सेवा टहल याना जित म्वाका बिल । थ्व खँ छक छलपोलयात याकनं मकसे च्वने मफया बाँलाक बःमलासाँ छलपोलयाथाय् वयाच्चवना ।

गौतम बुद्धं धया बिज्यात—उपासक ! छिह्य गृह लक्ष्मीं गुकथं सेवायात कं ।

नकुलपिता—भन्ते ! जित ल्वचं साप दुःख विल । जिगु ला—हि फुकं रोगं नया विल । ला व हि सुकू गना वंवले मन नं वःमलाना वन । शरीर कमजोर जुल कि मन नं कमजोर ज्वी यो खनि भन्ते ! मन कमजोर जूवले स्वामदुगु चिन्ता, पीर व कल्पना यक्व दयावल । ततः धंपि वैद्यत सःता हल । भिभिगु वासः नकल । तर वैद्यतेगु वासलं जित थ्यूगु हे मखु । अले वैद्यतसें ल्वे लनी मखुत, आशा मयासाँ जिल धका तोता वन । थ्व खँ न्यसेंनिसें जिगु छ्यों कोछुत, नुगमद्धिना वल, आ स्वाइ मखुत धयार्थे निराश जुल । अले ऊन ऊन हे जि मदेवं छेँ छुज्वीथेँ धयागु नाना प्रकारया स्वामदुगु पीरं दुःख विल । फलस्वरूप ल्वे ऊन ऊन तचो जुया वल । तर जि अपायसकं तचो जुया वल नं छलपोलया उपासिका छत्ति निराश मजू, आत्ति नं मचा, वरु तस्सकं धैर्यतया च्वन । ऊन वाँलाक मन विया सेवायाना हल, का वैद्यं स्वाइ मखुत धागु धका मन स्यंका माइमारे याना सेवा याय्गु पाकामह । ऊन जित भरोसा विया मन याउँक खँ ल्हाना सेवा याना मन त्याका च्वन । तर जिगु खा चःमकना वल । अबले जिह्वा गृहलक्ष्मी लिक्क वया कपाले ल्हातया न्यन—

भो स्वामी, छुं पीर कयाला कि छु ? छ्वाय् खा खिउँसे च्वंकागु ? कीत गौतम बुद्धं थये उपदेश याना विज्यागु मखुला ? कीपि सकलें छन्हु सिनावने मानि । तर सिना वनेबले मने छुं पीर कया, धन्ना कया प्राणतोता वने मज्यू । छिगु मती थये जकं पीर जुलला—आ जि सिइगु

जुल, जि मन्त धायवं छेँ स्यनी मचातेत बाँलाक पालन पोषण याइ मखु धका । छि थुगुबारे छुं धन्ना कयादी मते । जि नं कपाय्यागु का निलेगु ज्या मेमेगु नं ज्यायाय् सः । अले व ज्यायाना छि मदुसाँ मचाखाचातेत पालन पोषण याना छेँ नं थामे याना चवने । उर्कि छि छायाय् पीर कया चवनागु ? ल्वे ज्वीवले पीरकया चवने मज्यू । छुकीसनं आशक्त जुया सिनावने मज्यू । याउँक मनतया चवनादिसँ ।

थुलि खँ न्यनेवं जिगु मन भचा याउँल, ह्य भतिचा याउँथे च्वन खा नं यच्चुसे च्वन ज्वीमा । तर हानं मेगु खँ लुमंसे वया पीर व चिन्ता जुल । अले जिगु खा खिउँसे च्वनला छुथें हानं छपिनि उपासिकाँ न्यन—

भो स्वामी, हानं पीर कयाला कि छु ? छु छि स्वयेबले छि मदेवं करपिनि छेँ वनी धका मतीतया ला ? भो स्वामी छि थथे गुबलें मतीतये मज्यू । छि जिगु बानि बाँलाकं स्यु, जि नं छिगु बानि बाँलाक स्यु । की विवाह जूगु थुलिमछि दे धुं कल, थौतक्क कीगु सत्य चर्या शील मस्यंनि गुबलें ल्वाय मायक की निमेसिगु पाखें ज्या मजून । छि थुगु बारे छुं धन्ना, पीर कया दीमते । उर्कि थथे मफया च्वनीवले आमथे म्वामदुगु कल्पना यायेगु व चिन्ता याना सिना वनेगु यात बुद्धं प्रशंसा याना विमज्या । मन बःलाका धैर्य याना दिसँ, धन्ना काय म्वाः । जिमि गृहलक्ष्मीया सत्य वचन व प्रेमं पूर्णगु, मतिनाँ जागु खँ न्यनेवं मन याउँसे च्वन, ह्य नं याउँसे च्वन, अले खा नं चक्कनीगुला स्वाभाविक हे जुल ।

तर पलख लिपा हानं जित मेगु पीर जुल, धन्ना जुल, अले ह्य ऊयातुसे च्वन, खा नं खिउँल मखा ज्वी । छपिनि उपासिकाँ हाकनं न्यन—

छाय् स्वामी, हानं खा खिउँल ? छि थथे मतीतयाला कि छु — जि मदेवं थ्व मिसाँ गौतम बुद्धयाथाय् वना बाखँ न्यना, भिक्षुसंघ पित्त वन्दना मानादि याना ज्वी मखुतला ! थथे नं छि मतीतया नुग मछिका पीर कया च्वने मते । छि मदे धुंका गृहस्थीया उखे थुखे वना याय् मागु ज्या फुकं तोता छोइ । अले आ स्वया नं अपो जि गौतम बुद्धयाथाय् वना दर्शन याना, उपदेश न्यना धर्म अनुसार जीवन हना च्वने । उकिं छि पीर कया, चिन्ता याना सिना वनेगु मती तय्मते । थथे मन ऊयातुका सिना वनेगुयात गौतम बुद्धं प्रशंसा मया धयागु खँ छि सिहे स्यु । सीतेका मन छुकीसनं तक्कंकाते मज्यु । छपिनि उपासिकाया थज्योगु सत्य वचनया वासलं पलख ह्य याउँथे च्वन ।

तर हानं मेगु कल्पना वया ह्य ऊयातुसे च्वन अले जिगु खा खिउँल नं मस्यु गृहलक्ष्मी छपिनि उपासिकाँ न्यन—

भो स्वामी, छि हानं खा खिउँल ? छि थथे नं मती तया ला ? जि मन्तकि थ्व मिसाँ बाँलाक शील पालन याइ मखुत, थ्व नं मतोतय्गु अयोग्य । गौतम बुद्धया गुलि नं शीलवानपिं श्राविका (उपासिकापिं) दु इपिं मध्ये जि नं छह्य खः । थुगुबारे छि छुं धन्ना कायमाःगु मडु । छित विश्वास मजूर्थे च्वंसा थन लिक्कसं सुंसुमारगिरिया मृगदावने भगवान

बुद्ध विज्याना च्वंगु दु । छि याकनं हाँफेका अन क्त्ता न्यना
दिसँ उकि पीर कया सिना वनेगु मत्तीतया दीमते । थथे
चिन्ता व धन्ना कया सिना वनेगुवात्त बुद्धं प्रशंसा यान्त्त
विमज्या । छपिनि उपासिकां भलसा बीवं ल्वे मदुहाथे च्वन ।

हानं पलख लिपा मचायकं कल्पनाया सागरे दुब्बात ।

जिमि गृहलक्ष्मीं खा स्वया धाल--

भो स्वामि, हानं छु धका खा खिउँका ? छि थथे नं
मत्तीतया ला ? थ्व मिसां आध्यात्मिक (चित्ते) शान्ति ज्वीक
च्वने सःहा सखुनि धका । थथे नं छि विचार थाय मज्यू ।
छि मस्यूला भगवान बुद्धया मुनि नं शुद्ध जीवि उपासिकापि
आध्यात्मिक शान्ति याना समाधि वःलाका च्वपि दु उरपि मध्ये
जि नं छहा खः । पत्या मजूसी याकनं हाँफेका बुद्धयाथाय् न्यं
कासँ । पीर कयादी मते ।

छुछु कल्पना वया जिगु खा खिउँल । हाकनं जिमि
गृहलक्ष्मीं न्यन--भो स्वामी, थथे नं छि धन्ना जुल कि छु ?
थ्व मिसां त्रिपिटकवा खँ छुं मथूनि । थःत थःहां भरोसा
काथ मसःनि । थथे नं कल्पना याना म्वासो म्वासो पीर कया
च्वनेमु ठीक मजू । छि सिहे स्थू भगवान बुद्धया शुद्धजीवि धर्म
व चिनथ बाँलक च्वपि उपासिकापि मुनि नं दु उरपि मध्ये जि
नं छहा खः । पत्या मजूसी थने लिक्कलं सुंसुमारगिरिया
मृगदावने भगवान बुद्ध विज्याना च्वंगु दु याकनं हाँफेका न्यं
कासँ । चिन्तामय जीवनयात्त नौतम बुद्धं प्रशंसा मया । थुकथं
छपिनि उपासिकाया मत्तीनां जागु सत्थ वक्कन न्यना मन् नं

ह्य नं याउँसे च्वन भन्ते । वैद्यतयेगु भिभिगु वासलं जित
मथ्यू । छपिनि उपासिकां सत्य वचन रूपी वासलं जिगु त्वे
लायका विल । थ्व खँ छपिन्त कने आय्बुया च्वंगुलि च्वनाँ
च्वने मफया बाँलाक वःमलासाँ तुतामं चुया जि छपिन्थाय्
वया च्वना ।

अले भगवान बुद्धं धया विज्यात—नकुलपिता
उपासक, छि छह्य भाग्यदुह्य मिजं खः । पुण्य वःलाह्य खः ।
छाय् कि थजाह्य लछिलाह्य, ज्ञानिह्य, दया व करुणा दुःह्य,
छिगु हित व सुखया लागी मागु तक याइह्य, भरोसा वीह्य,
इमान्दारीह्य, धयागु खँ न्यंह्य नकुलमाता उपासिका थः कला
धाय्का च्वने दत । नापं च्वने दत । छि छुया धन्दा । छिह्य
नकुल माता धात्थें शील बाँलाह्य, सदाचारह्य, धर्म खँ स्यूह्य,
आध्यात्मिक शान्तिया लागी समाधि वःलाह्य, दुनेनिसें मैत्री
चित्त दुह्य उपासिका खः धात्थेंयाह्य गृहलक्ष्मी खः । छि छुं
धन्ना कयादी मते । धात्थें भीह्य मिसा चलात धका सन्तोष
जुया दिसँ ।

भगवान बुद्धयापाखें थः मिसायावारे प्रशंसा न्यना साप
लय्तातां छेँ लिहाँ वन ।

मिसाँ याना छेँया कलह शान्त

छगू समयया खँ खः । छह्य महाजन सेठ दु । वं धर्म मथूनि, ध्यवा जक यक्व दुगुलि च्वेच्चे धा । साहुपह दुह्य जुया समाजे भेले मपुं । चाकर यावोपिन्त जक गुहाली बीह्य जुया च्वन ।

व साहुया त्वाले कीथाय्थेँ गुँला लच्छि यंकं बाखँ कनेगु व बुद्ध पूजा आदि बुद्ध धर्म प्रचारया ज्या भिक्षुपिनि पाखँ शुरु जुल । व त्वाले च्वंपि सकलें धयाथेँ बाखँ न्यं वो । साहुया जहानह्य नं बाखँ न्यं वनेगु बानि जुया वल । साहुनी छेँ लिहाँ वना भातपिन्त काय् म्हाय्पिन्त न्यना वयागु खँ कंवाँगु जुल । विस्तारं धयाहल छन्हु हे फुसंत मकासे कमाय् जक याना छुयाय्त, यक्व छेँ छुयाय्त, चिन्ता व धन्ना जक कया च्वनेमा । भति भति त्याग नं यायेमाः धर्मं कर्म नं यायमाः धाइगु ।

साहुया मती खः भिक्षुपिथाय् वना बाखँ न्यंवन आ खर्च यायेगु खँ लहाना हल । न्हापा नुगस्या वस जक वाँलाक पुना मुंकेनु स्वइम्हेस्यां गज्यागु खँ लहागु । त्यागयाय मागु खः तर काय्मच्चेत तालिमयाये मानि, इमित लिपा त्वाय् म्वाक फुकं देके मानि ।

छन्हु साहुया नं दिक्क जुया विहारे वना बाखँ न्यं वना छलफल नं यात । बाखने गज्यागु खँ पिहाँ वल धाःसा कमाय

धयागु यायेमा, मेहनत नं यायेमा: ख: तर कमाय यानागु धन
सदुपयोग याये मसल धायव दु:ख ज्वीयो । परिवारपिनि विचे
ल्वापु पिहाँ वयेयो अले ध्यवा यक्व दुसां सुख दै मखु ।

थथे न्यना वसेंनिसें साहुया मने भतिचा धर्म चेतना
दुहाँ वन । धर्म याइथाय् त्यागयाना हल । चन्दा नं तथा हल ।
मामागु सामानत विया नं गुहाली याना हल । गाक्कं साहुया
स्वभाव पाना वल । स्वभाव बाँलागु खना त्वाले च्वंपिनि नापं
लय्ता वो । न्हापा न्हापा चाकर यावंसा जक गुहाली वीगु
आ: थथे मखुत । थ:हे न्ह्यब्बाना गुहाली वीगु याना च्वन ।
अन छेँ च्वंपि सकलें धयाथें धर्म कार्ये लगे जुल । बुद्ध पूजाय्
नं भागका वनोगु ।

क्रमश म्हाय् छहा ल्यासि जुया वल । वो न्यायकल ।
माँ-वौ निह्यास्या नं म्हाय्यात स:ता धाल--छ जिमि योह्य
याक म्हाय् । छ आ: भमचा ज्वीन । कीपि विहारे वना
वाखँ न्यंवना च्वनापि । धर्म जुयापि धका सकसिनं सिल ।
छ नं वाखँ वाँलाक न्यना च्वंहा ख: । छन्त छगू धाय् छ दाजु
किजा प्यहा प्यहा दुथाय् लाइन । अपो दाजु किजापि दुथाय्
ल्वापु जुया च्वनेयो । माजु व भौमस्ते विचे नं केँहेंभतपि नाप
नं ल्वापु कलह जुया च्वनेयो । छ अन वने धुन धायवं ल्वापु
छता मदेका व्यु । छं न्हापाँ थ्व सीकेगु कुत: या अन ल्वापु
जूसा छाय् ल्वापु जुल । कारणयात सीका ल्वापु मदेकेगु कुत:
या । भचा सहयाना दु:खसी माली । मेपिनिगु ज्या नं मनं
खना यायेमाली । भातपिथाय् थ:गु छेँथें ज्वो मज्यू । फुक्कं

हैं कन । म्हाय् मयजुं मां-अबुया वचन पालन यायेगु
प्रतिज्ञायात् ।

म्हाय विद्या छोट । भातपिथाय् वसेंनिसें अनया चाल
चलन सीकावं च्वन । निलाप्यलां ल्वापुया सः ताय दया वल ।
माजु व केहेंभत छपें । थुखे (भौमचत्त) निहा छपें जुया ल्वाना
च्वन । मां नं म्हाययात् छुं न ज्या मयाकुसे तयातलथें ।
लिपा हानं भौमचाते विचे नं ल्वापु । जाध्वीपाले थःछे वना
याउँसे च्वं । जिमि नं थःछे वनेमाःनि । मचातनि स्वयेला
वयागु ध्वयागुपाले जानि थुया बीला । थथे हाला ल्वाना च्वन ।

न्हूहा भमचा दकसिबे चिकिधिकहा जुल । पीभतम्हं
जाथुया च्वंबले जि गुहालीयाना बीका, मचायात् दुस्त्वंक
फासं । मचा ख्वया च्वन ।

तताजुमेस्यां धाल—छ न्हूहातिनि छंगु नं पा वइ
तिनि ।

न्हूहा भमचा धाल—जि स्यू जिगु नं पा वइ तिनि ।
आवंनिसें जाध्वीगु पाख मिले यायेगु सयेका मतल धाःसा
छकलं पा वइबले गथे ज्या सै । उकि जित नं ज्या स्यना
दिसैं ।

नताजुमेस्या मतीबन मेपि जुल ज्याम्याम् माली अका
कपास्या प्वास्या धया च्वनी, थःछे वनी । थ्व जुल म्वा म्वा
आयेक नं ज्याया वइ च्वन । भमचा ज्ञानिहा हे सः । मेपि

तताजुपि थःछे वने माःवले नं जि जाथुया वीका कासँ धन्ना
काय्म्वा धाल ।

माजुमेस्याँ न्हूम भमचा स.ता धाल, ए भमचा मयजु!
छं छाया् करपिनिपाले जाथुया सनाजुया । जान्या जुइ मते ।
थःगु पाले जक जाथुया मच्चवंसे ।

न्हूह्म भमचाँ धाल--मखु माँ ! न्हापा व हे जाथ्वीगु
व वसः हीगुवारे थ्व छेँ न्ह्यावलें त्वापु आ त्वापु मजू ।
सकसिनं गुहाली बिया ज्या याना च्वन । आः थछेँ वनेत नं
ग्याय् म्वाल । वं वयागु वं वयागु ज्या याना ब्यूगुलि आनन्द
व शान्त जुल ।

थुलि खँ न्यने धुनेवं माजुमेस्याँ धाल, छं गथे थथे
याये सःगु सुनाँ स्यनातल छंत ?

खः जिमि माँ-वापि व जिपि सकलें विहारे वना बाखँ
न्यना धर्म कर्म याना च्वनेगु । भन्तेपिसं व गुरुमाँपिसं अज्यागु
वानि सुधार यायेगु बाखँ कना विज्याइ । जित थन बियाहये
निन्हु स्वन्हु न्ह्यो जिमि माँ-वा नं जित धागु दु--भातपिथाय्
च्वनेवले मनं खना ज्या नं यायेमाः । त्वापु जूसा व त्वापु नं
मदेका वीमा । मखुसा नाँ वनी । उकिं थथे ज्या याये सःगु
धका न्हूह्म भमचाँ खँ थुइका विल ।

माजुम्हं न्यन--छं भन्तेपि धका नाँ काल सु भन्तेपि
धयापि ?

भमचाँ धाल--अँ ! भिक्षुपिन्त सतिगु आदर सूचक
का !

माजुहा ... ए !! भिक्षुपिन्त धाइगु ला भन्ते धका ।
 भिक्षुपिसं थज्यागु नं बाखँ कनीगु ला ? जिजा दानंजक कायेगु
 खँ कनीगु धका च्वर्ना अथे मखु खनिका । अहो ! लक्ष्मी द्योथे
 जाहा भमचा चूलात का ! छेया त्वापु हे मदेका याउंसे
 च्वंका बिल । थःवंथः मिलेजुया ज्यायाबले गुलि बांलात ।
 थछे वनेमापिनि नं याउंल । जि नं म्ह्याययात मानेयाना
 सुं क तैतया । आवंनिसें वयात नं ज्या याकेगु का । मखुसा
 बियाछोय धुंका अल्सि चाइ ।

उखें माँ-बौया नं सप लय्ता वो मनंतुनाथे म्ह्याय-
 मचां भातपिथाय् त्वापु मदेका नांतया बिल । भन्तेपिथाय्
 वना बाखँ न्यनाथे सारगु जीवन हने खन ।

Dhamma.Digital

मिसा भिना प्राण वचे जूगु बारवं

न्हापा न्हापा वाराणसी देशे ब्रह्मदत्तं राज्य चलेयाना
चवंबले बोधिसत्व हिमालय प्रदेशे किन्नर (परिया) योनिस
जन्म काल । वया चन्दा धयाह्म कला छह्म दुगु जुयाच्वन ।
इपि निम्हं चन्द नांगु वहया पर्वते च्वंच्वंगु जुयाच्वन ।

अबले वाराणसी च्वंहा जुजु शिकार ह्यितः वने धका
याकचा हिमालय पाखे वन । जुजुया मृगत स्यास्यां लाननं वहे
किन्नर दुगु पर्वतया क्वसं थ्यन ।

किन्नरत वर्षा जोछिया पर्वतं कुहाँ वइ मखु । तानोया
वइबले जक पर्वतं कुहाँ वया ह्याय्पु छ्याः वइगु जुया च्वन ।
बोधिसत्व किन्नर थः कला चन्दा किन्नरी (परी) ब्वना पर्वतं
कुहाँवया नुस्वाः वोगु स्वांया केशरी ननं सुगन्ध होहों कुहाँ
वया च्वन । क्वे बांलागु पुखु छगू दु । उगु पुखुली मोल्हुया
स्वामा कोखाया किन्नरी प्याखं हुला च्वन । बोधिसत्व किन्नर
वासुरी पुया न्ह्याइपुक म्ये हाला च्वन । थ्व शब्द जुजुं तायेवं
चीसकं भौचा पला छीथें पला छिना सुला स्वया च्वन ।
बांलाह्म किन्नरी (परी) खना जुजुया लोवन । जुजुं वयागु
रूप खना मोहित जुया ब्याहा यायेगु कुमती तथा बोधिसत्व
यात स्यायेगु नियतं वाणं कयेका विल । बोधिसत्व किन्नर
घाजुया छटपटे जुया च्वन । वेदनाया शूरे म्ये हाला च्वन ।

आ जि म्वाइमखुत सीन
 हि बा वया च्वंगुलि बेहोश ज्वीन
 हे चन्दा जि जीवन तोता वनेतेना
 जिगु प्राण सदाया लागी तोता वनीन
 छंगु पीरं जित साप दुःख जुल
 मनयात साप ताप व चिन्ता जुल
 जिगु पीर मेगु छुं मखु छंगु जक खः
 वर्षां वा वइथें छ लुमना ख्वबि हाइच्वन ।

बोधिसत्व थथे विलाप याना बेहोश जुया छटपटे जुया
 च्वन । जुजु नं सुंक दना स्वया च्वन । उखे किन्नरी चन्दा
 भातया प्राण वनीन धयागु मस्यु । व प्याखं हुलेगुली मस्त
 जुया च्वन । लिपा छक एकक लिफ स्वत भात चत्ता ब्वाना
 च्वंगु खन । लिक्क वना स्ववंगु बखते हि प्याना बेहोश जुया
 गोतुला च्वन । भातया दशा खना नुग मच्चिका साप विलाप
 याना ख्वया च्वन । जुजुया मती खः किन्नर सिइ धुंकल ।
 थःनं चीजकं कालं पिहाँ वल । चन्दा परि जुजुयात खनेवं
 मती तल थ्वहे चण्डालं जिमि भातयात बाणं कयेकल ज्वीमा ।
 किन्नरी ग्याना पर्वतया च्वकाय बिस्युं वन । च्वे च्वना जुजु-
 यात सराबिया धाल—

हे पापी ! राजपुत्र छं निर्दोषीह्य जिमि भात किन्नर-
 यात बाणं कयेका बिल । व बे चत्तावाना च्वन । छं गुह्य
 किन्नरी ब्याहा यायेगु आशां पाप कर्मयात व किन्नरीया मने

गज्यागु शोक, पीर व दुःख दु व दुःख छिमि माँ व कलायात
ज्वीमा । छिमि माँमं कायया खाः मखनेमा । छिमि व.ला नं
भातया खाः मखनेमा, धाधाँ ख्वयाच्वंह्य परियात जुजुं
लिसः बिल--

हे चन्दा छ ख्वयमते । छं छुं धन्दा कायम्वा ।
छ जिह्य महारानी ज्वीगु जुल । छंत दरबारे द्योयातथें माने
याइ, पूजा याई ।

परि लिसः बिल--

हे पापी राजपुत्र! छं जिगु आशा याना निर्दोषहा जिमि
भात किन्नरयात स्याना बिल । जिनं वरु सिनावने छ नाप
वये मखु ।

थुलि खँ न्यने धुनेवं जुजुं किन्नरीया आशा मयासे—

ए ग्याफर ज्यानया माया दुहा किन्नरी छ हिमालयेसं
चवनाचवं गनकि जङ्गलया सिसापुसा जक नये दु मृग जन्तुत
दु धया जङ्गल तोता लिहाँ वन ।

जुजु लिहाँवन धयागु सीका पर्वतं कुहाँवया बोधिसत्व-
यात घय पुना बुया पर्वतया च्वकाय् थंका गोत्वीका छ्यों थःगु
मुले तया विलाप यायाँ धयाच्वन--थज्यागु न्ह्याइपुसे च्वंगु
पर्वत व गुफाय्, थज्यागु यचुसे पिचुसे च्वंगु हिमालय व
जङ्गले जि योहा भात खने मदुवले जित स्वस्वःथाय् खिउँसे
चवं । फ़िहाँ महाँ दँ, ह्याय्पुसे चवं । मगमग सुगन्ध बास वया
च्वंगु थासे जितला छ मदुवले दुर्गन्ध जक वयाच्वंथें जुल ।

जि पति भक्तिया सत्ययात पालन याना । श्व सत्य ज्याः
 खःसा जि योह्य किन्नर म्वाना वयेमा । थज्योह्य निर्दोषीम्हेसित
 सुर्या माया मवंला ? सत्यया फल धयागु थज्याबले साः ।
 थथे धाधां बोधिसत्वया छाती ल्हातया स्वःबले द्धाति क्वागु
 चाल । ए जिमि स्वामीया नुगचु क्वाःनि । सत्यया प्रभाव
 अवश्य दयेमा । जि पति भक्तिया सत्ययात पालन याना ।
 थुगु सत्यया बलं जिमि भात दना वयेमाः धका अधिष्ठान
 याना पुखुली च्वंगु लःकया हाहायाना बिल । बोधिसत्व विस्तारं
 दना वल । धाःनं लन निम्हं मंनं तुनाथे याउँक जीवन हना
 च्वन । थुकि सीदु धात्थे शुद्धगु नुगलं भातया सेवायात धाःसा
 वरदान थनया थन हे पावेजू ।

Dhamma.Digital

मिसाया शुद्ध मैत्रीं कुमन्त्रं मथ्यूगु बारवँ

न्हापा न्हापा वाराणसी देशे थःम्हं दुःखसिया समुद्रपार
व्यापार वना कमाय् याना तमि जूह्य सेठ छह्य दुगु जुया च्वन ।
थःके ध्यवा यक्व दसेलि बञ्जात लहिना थः छेँसं च्वना
बञ्जात जक छोया व्यापार याना च्वन । तःगु मछि देशे
व्यापारया सम्बन्ध तयाच्वन ।

छन्हु आपालं सामान व बञ्जात लःया जहाजे तया
समुद्रपार व्यापार याके मागुलि इमान्दारीह्य बञ्जा छह्य नायो
याना थुगु थुगु सामान, फलनागु देशे थुगु थुगु माल ताल,
फलनागु देशे यंका व्यापार याना वा धका छोया विल ।

बञ्जा नायो नं पिहाँ वने न्ह्यो साहुयात धाल—जि
न्हापाथेँ याकचा मखुत । जि ब्याहायाये धुन । उकि लाँलाँ
परदेशे वना च्वतलेयात जिमि छेँ च्वंह्य जहानयात खर्च बिया
थके मानि । जित ध्यवा भचा बिया दिसँ ।

साहुँ धाल—ज्यू तर जिके आ नगद ध्यवा मदुनि ।
थन मालसामान यक्व तैते मज्यू । छ याकनं वना व्यापार
याना वा । निन्हु स्वन्हु लिपा माल धायवं छिमि कला थन
वया खर्च काहुँ धया थकि । थन वयेवं जि बिया छोय् ।

ध्यवा धयाह्यसिया साहुया छे च्वंसां साप लिमला खनि चित्त सुख मदु खनि धका मतीततं बञ्जा थःगु छे वना कलायात धाल—का जि कन्हे न्हापनं लःया जहाजे च्वना समुद्रपार व्यापार यावने तेना । छंत खर्च यायेत ध्यवा माल कि निन्हु प्यन्हु लिपा साहुयाथाय् वना काहुँ । छ अन वनेवं ध्यवा विया ह्ये धका साहुँ बी धागु दु । छुं धन्ना कया च्वने मते । जि वने न्हे धका कलायाके बिदा फोन ।

अले कलामेस्यां धाल—की निह्य ब्याहा यानागु हे आपा मदुनि । थथे वाया च्वनेगु इच्छा मदु । ब्याहायाना ता मदुवं थथे वाया च्वनेगु साप ह्यायपुसेच्वं । एनं छुयाय सुंक च्वनां कीत सुनां नक वइ । ज्यामयाय्कं नये खनी मखु । ज्यायाना नयेगुला कर्तव्य हे खः उकि कासँ । तर छगू धाय न्हाथाय्सं होश तथा ज्यायाना दिसँ । थन छेथेन्तुं बुद्धगुण लुमंका मन शुद्धयाना परित्राण पाठयाना दिसँ । सत्ये च्वना दिसँ । जि नं छे च्वना छुं नं छुं ज्यायाना अप्रमादी जुया होश तथा च्वने । बुद्धया गुण लुमंका मैत्रीभावं छित छुं बिघ्न बाधा व भय मदया कल्याण ज्वीमा, भि ज्वीमा धका प्रार्थना याना च्वने ।

बञ्जाया ज्यू धका सरासर साहुयाथाय् वना बिदा कया जहाजे च्वना समुद्रपार व्यापार यावन ।

थुखे छे बञ्जाया कलाया भातयात गथे धया छोट अथे हे परदेश वंहा भातयात छुं हे बिघ्न-वाधा, भय अन्तराय मज्वीमा धका पतिव्रता धर्मपूर्वकं शुद्धगु मनं आचरण बालाका

पूजापाठ आदि याना निह फुका चवन । मभिपिथे भात छे मद्दु
म्ह्यायपुसेच्चं धका उखें थुखें वना, न्ह्यामनाप न्हिला ख्यामयासे
थःगु छे सं सुमुक चवना परदेश वना च्वंहा भात यात भि
ज्वीमा धका मैत्री चित्तं शुभ कामना याना चवन ।

खर्चं यायेत ध्यवा मदया भातं धया थकुथें निन्हु प्यन्हु
लिपा साहुयाथाय् ध्यवा कावने धका वन । वना नमस्कार
याना धाल—भो साहु, जिमि स्वामि खर्चं याय्त मालकि
छिथाय् वना ध्यवा काहुं धयाथकुगुलि खर्चं भचा का वयागु ।

व वञ्जाया कला धासा ल्यासिचा तिनिह्य, हानं
सिक्क हे वांनं लाह्य जुया चवन । साहुं मिखा पति हे मयासे
पालिनिसें छ्यने तक लुधंक स्वया धाक्व ध्यवा विया छोट ।

मिसाया सुं क ध्यवा कया मामागु न्याना सुं क छे
वया च्वंचवन । साहुं न्ह्याक्को यो पह याना माया यासां
वास्ता मद्दु । थः परदेश वंहा भात छह्य जक लुमंका छुं विघ्न
वाधा मज्वीमा धका शुद्ध नुगलं मैत्रीभाव याना मनंतुना चवन ।
मिसाया मती खः थःगु मन अशुद्ध जुलकि वयागु शुभ कामना
पुरे ज्वी मखु । उकिं मने छुं हे मभिगु खँ मल्वीगु । उकिं
साहुपाखे मन फमह्यु । भातयात हे जक मङ्गल कामना
याना चवन ।

साहुया धासा व वञ्जानीया स्वाजक लुमंका चवन ।
थः कला स्वया गुलिखे बांलाह्य नं जुयाचवन । अले छु मिजंत
धयापिनि आपासिया वांलाह्य खन धायव तृष्णा न्ह्योनेतया

असन्तोषी जुया स्वया चवनीगुला स्वाभाविक हे जुयाचवन ।
 धन मदं व मोह चित्तयाना करपिनि मिसाया बारे अथे मखुगु
 दृष्टितय् मज्यू धयागु नं कल्पना मजू , थुनं मथू । व मिसा
 जक लुमंका साहुया मन चञ्चल जुया चवन । अले ध्यवा धाक्व
 धाक्व बिया छोइगु जुल । जोशे होश मदुह्य साहुया मन व हे
 बञ्जानी नाप जक प्यपुना चवन । थःगु मन चिनांची मफया
 साहुं बिचायात व मिसा जिथाय् महेकं जिगु मने शान्ति दइ
 मखुत, न्होवइ मखुत धयागु कुविचार वल ।

हानं मती तल--व मिसा धासा भात बुह्य, ध्यवाया
 बलं जक नं वयात हयाते मजिल । लोकं अपवाद व निन्दा
 याइ । शायद राजदण्ड नं बीफु । उकिं न्ह्यागु उपाय याना नं
 व मिसाया भातयात स्याना बी माली । वया भात जिथाय
 बञ्जा जुया च्वंहा जा खःनि । अले व मिसा जिगु शरणे वइ
 अथवा अनाथ जूमेसित उपकारयाय् धयाथें छे हया ते हे अले
 बांलाहा मिसा मनं तुनाथें कलायाय् जिल । अले लोकं
 खँल्हाका चवने माली मखु । थव धर्मथें नं चवनी । थथे हे
 याय्गु ठीक जू धका मती तया मन त्याका चवन ।

साहुया मन आय्बुल । व बञ्जायात गथेयाना स्याय्गु ।
 वयात धासा लांलां बीगु व्यापारया ज्या बिया छोया । थथें
 लिहां वइ मखु । जित धासा व बञ्जानी याकनं माल ।

छह्य कुविद्या व कुमन्त्र सःह्य वैद्य सःता ध्यवा यक्व
 बिया भूत साधन याका व बञ्जायात तुरन्त स्यानाव्यु धाय्

अले भूतं व मिजंयात स्याना वी । सी धुंकल धयागु खबर
वेवं वञ्जानी सता धाय्--छिमि भात लेँ सित धयागु खबर
घल । उँकि छ याकचा अनाथ जुल । जिथाय् छेँ हे च्वंवा
धाय । ध्यवाया लोभं नं जिथाय् च्वं वइ । अले जि यथे दइ
धका मती तया च्वन ।

यथे मती तया देशे नामीह्य कुविद्या सःह्य वैद्य सःता
कोथाय् खापा तिना थःगु मनया खँ फुक्क कना धाल--व
समुद्रपार वना ब्यापार याबना च्वंह्य वञ्जायात स्याना वी
फत धासा छन्त माक्व धाक्व ध्यवा वी । छेँ व बुँ नं वी ।

थुलि खँ न्यनेवं बैद्यया लोभ चित्त जुया याकनं तःमि
ज्वोगु ज्या छगू बल धका लय् लय्ताया धाल साहु ज्यू जि
तुरन्त याना वा धका लिसः बिल । वं थःगु मन्त्र बलं भूत
साधन घात । भूत वेवं आज्ञा बिल फलनाह्य समुद्रपारे ब्यापार
याःवना च्वंह्य वञ्जायात स्याना वा धका छोथा बिल ।

भूत सरासर वन । सर संसारे थज्यागु छगू नं शक्ति
दनि गुगु कि सत्य धर्म "धम्मोहवे रक्खति धम्मचारी" अर्थात
गुहा व्यक्ति चित्त शुद्धयाना थःगु आचरण धर्म पालन याइ
घयात छुं दुःख ज्वीमखु, कुमन्त्रं थीमखु । बयागु शुद्धगु मनं
आचरणयागु धर्म घयात अवश्य रक्षा याइ । उँकि वञ्जा व
घया कला निम्तिपू नं भिगु मनं थःथगु आचरण बाँलाका
कर्तव्य पालन याना च्वंपि जुया, धर्मअनुसार जीवन हना च्वंपि
जुया, कलामेसिगु शुद्ध चित्त व मैत्री बलं भूतं वञ्जायात

छुंयाय् मफत । स्यायगुला गन गन का । स्वकोतक नं व भूत
 बञ्जायात स्याय् धका सन लिक्क वने मफु । धात्थे खः
 सत्यताया छुं शक्ति मदुगु जूसा थौं महीपिसं कुविद्याया गुहाली
 कया छु जक मयाइ । बोक्सीतसें नं छु जक मयाइ । फुकसितं
 कुविद्यां थी मफु । मत्ति मभिपिन्त व दशामभि पिन्त जक
 कुविद्यां थीफु । यानायानाथे मजिया भूत सरासर लिहां वन ।
 कुविद्या सह्य वैद्यं भूतयात हाकनं हूँ धका जोर बिया धाल ।
 भूतं धाल—व बञ्जायात जि छुं याय मफु । व साप
 धर्मत्माह्य मत्ति भिह्य जुया च्वन । उकि जि छुं याय् मफु ।
 एनं कुविद्या सह्य वैद्यं जबरजस्ति वने हे मा धया च्वन ।
 छांय धासा बञ्जायात स्याय फुसा तिनि व धाकनं तःमि
 ज्वीगु । मखुसा छुं देमखु ।

भूतया साप तें बिहाँ बल । स्वासां स्वासां भिह्य
 मनूयात स्याना थः तःभी ज्वीगु व बाँलाह्य मिसाया लीर्ष
 मखुगु ज्या यायेत जित्त भागु दुःखला । थज्योपि मन्तेत
 स्याना छोय माल धका न्हापां कुविद्या सःह्ययात स्यायगु कुत-
 यात तर ग्रह छागुलि धायला तारण आदि तथा च्वगुलि
 वैद्ययात छुंयाय मफत । मिसा कुलु साहु गुम्हेसिनं भातह्य
 स्याना कला लुते यायेत मत्योगु जाल उब्या च्वन वयात हे
 स्यायमा अले तिनि जि नं याउंसे च्वनी, अपायसकं भिपि
 निम्तिपू नं नाप च्वने खनी धयागु मतीतया साहुयात स्याना
 बिस्यु वन ।

कुविद्या सःह्य वैद्यया साहुयाक्य छे काय्, बुं काय्

ध्यवा कया तःमी ज्वी धका आशा याना च्वंह्य ज्यानया माया
कया ज्यानमारा भूत खना ग्याना विस्युं वन ।

साहुया जहानपिसं साहु सिना च्वंगु खना कुविद्या
सःह्य वैद्ययात ज्वनाहल । न्हाच तक छुं मजूह्य । छ कोथाय्
खापा तिना पिहांवे धुंका तिनि जिमि साहु सीगु । छं
कुविद्यां व कुमन्त्रं साहुयात स्याना विल धका वयात सजा
विल । साप सास्तियात । व वैद्यं क्षमा फोना ल्हा विन्ति
याना जित स्याय्मते जि साहु स्यानागु मखु । जूगु घटना फुकं
कने धका वाखँ कन ।

साहुया फलनाह्य वञ्जाया कला लोवन । व मिसा
माल धका वञ्जायात स्याकेत जिगु कुमन्त्रया गुहाली कागु ।
व वञ्जायात स्याय् फुसा छेँ, वुँ, ध्यवा यक्व वी धागुलि जि
नं साहु ज्वीगु लोभं भूत साधन याना वञ्जा स्याके छोयागु
खः । तर व वञ्जा भिम्हथें वया कला क्कन हे चित्त शुद्धम्ह
मैत्री वः लाम्ह जुल खनि । न्हि न्हि बुद्धगुण लुमंका धर्म
यानार्थे आचरण बाँलापि जुल खनि । उकिं भूतं व वञ्जायात
थी हे मफत । जि भूतयात साप कर याना हानं छोय्त
सनावले भूत तँचाया साहुयात स्याना थकल । थुकी जिगु छुं
दोष मदु ।

वैद्यया खँ न्यना साहुया जहानपि चित्तबुक्के जुल ।
इमिसं थुल साहु थःयसें सीगु ज्यायाम्ह जुल । थःम्हं म्हुयागु
गाले थः हे क्वब्बाम्ह जुल । साहुया पापं थथे जुल । “पाप

कर्मयाय् कतः पित्त ज्वी थःत' धयागु उखान धात्थे हे
खः खनि । पापया फल थनसं वयन । आ छुयाय् धका कुविद्या
सःम्ह वैद्ययात तोता छ्योत ।

लिपा व्यापार यावना च्वंम्ह वञ्जा लिहाँ वयेवं
वयात हे साहुया थासे तया विल । सत्य, मैत्री व सदाचारया
वलं बुद्धगुण लुमंथे ज्या वाँलागुलि इमिगु जोवने छुं दुःख
मवल । भूतं थी मफत । याउँक जीवन हना च्वन ।

धियागु उखान धात्थे हे

खः खनि । पापया फल थनसं वयन ।

आ छुयाय् धका कुविद्या

सःम्ह वैद्ययात तोता छ्योत ।

लिपा व्यापार यावना च्वंम्ह वञ्जा

लिहाँ वयेवं वयात हे साहुया

थासे तया विल । सत्य, मैत्री व

सदाचारया वलं बुद्धगुण लुमंथे

ज्या वाँलागुलि इमिगु जोवने छुं

दुःख मवल । भूतं थी मफत । याउँक

जीवन हना च्वन ।

धर्मकीर्ति विहार व बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया प्रकाशन

१. बुद्धया किनिगू विपाक	१६. प्रार्थना संग्रह
२. अभिधर्म	२०. मति भिसा गति भिनि
३. मैत्री भावना	२१. वाखं भाग-१
४. ऋद्धि प्रातिहार्यं	२२. वाखं भाग-२
५. योह्य म्हाय्	२३. वाखं भाग-३
६. पञ्च नीवरण	२४. बौद्ध दर्शन
७. भावना	२५. बौद्ध ध्यान
८. बुद्ध धर्म	२६. पञ्चशील
९. एकताया ताःचा	२७. हृदय परिवर्तन
१०. प्रेमं छु जुइ ?	२८. न्हापांयाह्य गुरु सु ?
११. कर्तव्य	२९. शान्ति
१२. मिखा	३०. बोधिसत्व
१३. बुद्धया अन्तिम यात्रा-१	३१. नारी हृदय
१४. बुद्धया अन्तिम यात्रा-२	३२. शाक्यमुनि बुद्ध
१५. त्रिरत्न गुण स्मरण	३३. पटाचारा
१६. परित्राण	३४. अनत्त लक्खण सुत्त
१७. बौद्ध प्रश्नोत्तर	३५. वासेट्टी थेरी
१८. कर्म	३६. धम्मचक्कप्पवत्तन सुत्त

लेखिकाया मेमेगु सफूत

१. बुद्धया फिनिगू विपाक
२. अभिधर्म
३. मैत्री भावना
४. ऋद्धि प्रातिहार्य
५. पञ्च नीवरण
६. भावना
७. बुद्ध धर्म
८. एकताया ताःचा
९. प्रेमं छु जुइ ?
१०. कर्तव्य
११. मिखा
१२. बुद्धया अन्तिम यात्रा-१
१३. बुद्धया अन्तिम यात्रा-२
१४. त्रिरत्न गुण स्मरण
१५. परित्राण
१६. बौद्ध प्रश्नोत्तर
१७. कर्म
१८. मति भिसा गति भिनि
१९. शाक्यमुनि बुद्ध

मुद्रक : नेपाल प्रेस, ६/५६८ शुक्रपथ, काठमाडौं, नेपाल ।